На прастор, на шырокі разлог
Выхадзі, мой народ, грамадою...
Якуб КОЛАС

№40 (1853)
Пятніца, 5 сакавіка 2004 г.
Выдаецца з ліпеня 1995 г.
на беларускай і рускай мовах
Перыядычнасць — 5 разоў у тыдзень
Выдавец: УП «Народная воля»
Кошт свабодны.

Народная Воля

E-mail: nv@promedia.by
http://nv.promedia.by

Надвор'е

У Мінску сёння ўдзень чакаецца — -10...-8, снег, уначы — -10...-8, без ападкаў, ; у Брэсце ўдзень — -8...-6, снег, уначы — -10...-8, без ападкаў; у Гродне ўдзень — -8...-6, снег, уначы — -10...-8, без ападкаў; у Віцебску ўдзень — -11...-9, уначы — -11...-9, на працягу сутак — без ападкаў; у Гомелі ўдзень — -8...-6, снег, уначы — -13...-11, без ападкаў; у Магілёве ўдзень — -11...-9, снег, уначы — -11...-9, без ападкаў.

www.meteo.by

ПУЛЬС

Генадзь Лаўранкоў — кіраўнік справамі прэзідэнта

Аляксандр Лукашэнка прызначыў кіраўніком справамі прэзідэнта Рэспублікі Беларусь Генадзя Лаўранкова. Да прызначэння на гэтую пасаду Г.Лаўранкоў узначальваў інспекцыю Міністэрства па падатках і зборах у Магілёўскай вобласці, паведаміла прэс-служба прэзідэнта.

Нагадаем, што былы кіраўнік справамі прэзідэнта Галіна Жураўкова была знята з пасады 10 лютага гэтага года. Указ аб яе адстаўцы А.Лукашэнка падпісаў адразу пасля таго, як заслухаў даклады старшыняў КДБ і Камітэта дзяржкантролю (Леаніда Ерына і Анатолія Тозіка. — **БелаПАН.**) аб ходзе расследаванняў крымінальных спраў у дачыненні да службовых асоб арганізацый, падведамасных Кіраўніцтву справамі прэзідэнта. Крымінальныя справы былі заведзены па выніках праверкі фінансава-гаспадарчай дзейнасці, праведзенай у верасні-кастрычніку 2003 года.

Адразу ж пасля зняцця з пасады Г.Жураўкова была затрымана і змешчана ў следчы ізалятар КДБ. Яна абвінавачваецца ў злоўжыванні службовым становішчам.

Ірына ЛЕЎШЫНА.

АД РЭДАКЦЫІ: у заўтрашнім нумары "Народная воля" дасць больш падрабязную інфармацыю пра новага кіраўніка справамі прэзідэнта. Сёння толькі скажам: у свой час ён працаваў старшынёй Шклоўскага райвыканкама.

Украіна гатова прыступіць да пастаўкі электраэнергіі ў Беларусь

Міністэрства паліва і энергетыкі Украіны вырашыла тэхнічныя пытанні для пачатку экспарту электраэнергіі ў Беларусь і чакае адказу адносна тарыфу, паведамляе сайт MIGnews.com.ua.

Міністр паліва і энергетыкі Украіны Сяргей Ярмілаў заявіў, што кошт украінскай электраэнергіі не можа быць ніжэйшым за аптовы тарыф на ўкраінскім рынку, г.зн. 24,8 долара за 1 МВтг. "Беларускі бок зараз разглядае гэтае пытанне", — сказаў ён.

Тэхнічна Украіна можа экспартаваць у Беларусь каля 1 млрд. кВтг электраэнергіі ў год.

Раней Мінск заяўляў аб намерах імпартаваць электраэнергію з Украіны для частковай замены яе паставак з Расіі. Гэтыя выказванні рабіліся на фоне складаных беларуска-расійскіх перамоваў па газавых пытаннях.

Украіна экспартуе электраэнергію ў Венгрыю, Польшчу, Малдову і Славакію. Летась гэтыя пастаўкі павялічыліся ў параўнанні з 2002 годам у 1,5 раза і дасягнулі 4,3 млрд. кВтг. Сёлета аб'ёмы экспарту электраэнергіі таксама вырастуць.

Андрэй СЕРАДА.

7—8 сакавіка ў Мінску пройдзе турнір па бальных танцах

У турніры возьмуць удзел 250—300 пар з усіх рэгіёнаў Беларусі. Яны будуць выступаць у пяці ўзроставых катэгорыях — дзеці 8—9 гадоў, 10—11 гадоў, юніёры 12—13 гадоў, 14—15 гадоў і моладзь 16—18 гадоў. Турнір з'яўляецца рэйтынгавым: вынікі пераможцаў увойдуць у іх агульнанацыянальны рэйтынг.

7 сакавіка спаборніцтвы пройдуць у трох аддзяленнях — раніцай, днём і вечарам, а 8 сакавіка пачнуцца ў 11 гадзін. Танцавальная праграма будзе чаргавацца з паказальнымі выступленнямі і іншымі эстраднымі нумарамі.

Лавінія АРЭШКА.

Курсы замежных валют

На 5 сакавіка Нацыянальны банк Беларусі ўстанавіў наступныя афіцыйныя курсы валют:
1 долар ЗША — 2153,00 рублі
1 еўра — 2621,39
1 расійскі рубель — 75,31
1 аўстралійскі долар — 1613,14
1 балгарскі леў — 1345,79
1 дацкая крона — 351,76
1 СДР — 3184,59
1 ісландская крона — 30,25
10 японскіх іен — 195,39
1 казахскі тэнге — 15,38
1 канадскі долар — 1590,69
1 кувейцкі дынар — 7302,14
1 кыргызскі сом — 50,34
1 латвійскі лат — 3989,25
1 літоўскі літ — 759,14
1 малдаўскі лей — 169,93
1 нарвежская крона — 301,77
1 польскі злоты — 540,64
1 сінгапурскі долар — 1258,00
10.000 турэцкіх лір — 16,16
1 украінская грыўна — 403,56
1 англійскі фунт стэрлінгаў — 3953,66
1 чэшская крона — 79,62
1 шведская крона — 283,50
1 швейцарскі франк — 1657,11
1 эстонская крона — 167,50

ТЕМА ДНЯ

Чего хочет «Газпром»?

*Позиция нашей страны по газовой проблеме известна. Она изложена в выступлении Александра Лукашенко, которое не раз цитировалось СМИ. А что думает по этому поводу «Газпром»? Чего он добивается? На днях руководители этого российского концерна провели пресс-конференцию. Основная часть разговора с журналистами была посвящена взаимоотношениям с нашей страной. Вот фрагменты из ответов на вопросы заместителя председателя правления «Газпрома» **Александра РЯЗАНОВА**.*

Что касается продажи "Белтрансгаза" на российских условиях — у нас никаких особых условий не было, мы только хотели цивилизованно подойти к самой сделке. Сделка предполагала с нашей стороны, что мы получим паритетный пакет акций. Хотя откровенно скажу, что мы, конечно, говорили о 51% акций — это если возвращаться к лету прошлого года, что это будет независимая оценка — мы должны оценить "Белтрансгаз", и что "Ямал — Европа" — наш газопровод и он не имеет никакого отношения к "Белтрансгазу". Это действительно так. "Ямал — Европа" — собственность "Газпрома", находящаяся на территории Беларуси, и по этому газопроводу газ идет совершенно независимо от потребителей в Беларуси. Нитка газопровода построена, осталось построить несколько компрессорных станций, чтобы вывести его на проектную мощность. Через год это будет совершенно отдельный газопровод. Мы никогда не говорили, что собираемся вносить его в наше совместное предприятие.

Вы помните о том, что нам не удалось договориться потому, что белорусская сторона заявила, что нам не дадут не только контрольного пакета, но и даже 25—30% акций "Белтрансгаза". Второе, нам сказали, что газотранспортная система Беларуси стоит 5 млрд. долларов без всякой оценки. Говорили, что эта оценка сделана белорусскими экспертами, но нам, правда, не показали — кто эти эксперты, что за эксперты.

Я уже не говорю о других моментах, связанных с инвестициями в "Белтрансгаз", — примерно 2 млрд. долларов, которые тоже ничем не подтверждались, связанных с другими социальными льготами, которые "Газпром" должен был обеспечить "Белтрансгазу" в течение 5 лет.

Поскольку мы не договорились и не пришли к согласию, а вы знаете, что действует межправительственное соглашение, которое предусматривало, что к 1 июля 2003 года будет создано совместное белорусско-российское газотранспортное предприятие. Оно не было создано ни к 1 июля, ни к 1 января 2004 года. Поэтому мы, безусловно, были вынуждены отказаться от поставок газа по внутрироссийским ценам. Кстати, нас в этом поддержало правительство Российской Федерации, которое отменило рекомендацию продавать газ для Беларуси по цене 5-го ценового пояса России.

С 1 января 2004 года мы заявили, что цена будет коммерческой. Когда говорили о том, что же будет основой цены, мы руководствовались тем, о чем договорились президенты России и Беларуси на встрече в Сочи в сентябре 2003 года. Тогда было сказано, что надо принять условия поставки газа в Беларусь такие, как для Украины.

Для Украины базовая цена газа составляет 80 долларов за 1000 куб. метров. Такая же цена для всех стран СНГ. Но мы пришли с Украиной к взаимному соглашению о снижении стоимости транзита через Украину и стоимости газа. В результате мы договорились о цене в 50 долларов.

На этих условиях мы и соглашались работать с Беларусью. Вы знаете, что контракт у нас не был заключен, потому что белорусская сторона не согласилась на эти условия. Поэтому с 1 января 2004 года в Беларусь из России поставляют газ только независимые поставщики — "Итера" и "Транс Нафта".

Но больше всего нас беспокоит то, что у нас нет контракта на транзит российского газа через территорию Беларуси для третьих стран — Литвы, Польши, частично Германии и потребителей Калининградской области. До сих пор у нас этого контракта нет, мы не договорились, хотя мы и согласились на условия, которые выставила белорусская сторона (1,02 долл. за транзит 1000 куб. м газа на 100 км).

30 января Министерство экономики Беларуси в одностороннем порядке, не согласовывая это с ФЭК Российской Федерации, как это сказано в соглашении, приняло решение о том, что стоимость транзита через территорию Беларуси будет повышена до 1,02 долл. за транзит 1000 куб. м газа на 100 км. Хочу вам напомнить, что в прошлом году эта цена была 53 цента, то есть — почти в 2 раза ниже. Мы сказали, хорошо, для того, чтобы не ставить под угрозу поставки газа нашим потребителям, мы согласны и на эту цену. Но и даже после этого у нас нет контракта. Поэтому мы сегодня находимся в таком состоянии: нет контракта на транзит, нет контракта на поставку. Мы подтверждаем, что готовы поставить 10,2 млрд. куб. м газа по согласованной цене, в районе 50 долларов. И действующие сегодня контракты — это только независимые поставщики "Итера" и "Транс Нафта".

Вот такая ситуация...

А что касается единой политики в Украине и в Беларуси. Если речь идет о том, что Украина и Беларусь каким-то образом договорятся и какие-то условия выдвинут сообща. Ну и пусть договорятся, у нас тоже есть возможности воздействовать на Украину и на Беларусь. Все понимают, что все мы друг от друга зависим. Если бы Украина и Беларусь были на каких-то совершенно отдельных континентах или островах, тогда, может быть, это несло для нас какую-то угрозу. Не стоит забывать, что Украина транзитирует через Россию 36 млрд. куб.м газа в год из Туркмении. Мы обеспечиваем этот транзит не только по территории России, но и по территории Казахстана и Узбекистана. Мы очень много сил, технических и финансовых средств тратим для того, чтобы обеспечить этот транзит. В свою очередь Украина транзитирует нам очень много газа в Европу. Мы понимаем это и очень хорошо ценим. То есть у нас есть взаимные интересы и очень серьезные. И когда Украина имеет возможность экспортировать часть газа, то это тоже в рамках наших общих интересов, потому что она добывает собственный газ (18 млрд. куб.м в год). Украина покупает 36 млрд.куб.м в Туркмении и только 26 млрд.куб.м берет у нас в качестве оплаты за транзит. Безусловно, Украина имеет право часть газа экспортировать, причем это делается в рамках совместных действий с "Газэкспортом". То есть мы не ломаем друг другу рынки в Германии или Венгрии, или в других странах. "Газэкспорт" делает это по согласованным графикам, чтобы удержать цены.

Когда же Беларусь говорит "Дайте нам экспортировать", то я не понимаю, что же они собираются экспортировать? Собственного газа нет, купленного газа нет ни в России, ни в других странах. Транзит они не обеспечивают. Но просят дать им еще и экспорт. Мне кажется, что этот подход выходит за рамки нормального логического или экономического мышления о том, как должна действовать эта страна. Поэтому я, например, не опасаюсь, что произойдет какой-то сговор между этими странами и, более того, если все же мы не найдем общего языка с Беларусью. Сегодня я уже говорил, что Беларусь — самый короткий транзит нашего газа в Европу. Этот транзит самый выгодный для нас, но пока и самый ненадежный. Конечно, "Газпром" будет принимать шаги и серьезные шаги, в том числе по строительству Северо•Европейского газопровода, который ляжет по дну Балтийского моря. Поставки по этому газопроводу не будут зависеть ни от каких транзитных государств, и это будет альтернативный вариант транзита через Беларусь. Если мы не договоримся с белорусским правительством о цене "Белтрансгаза", то пускай он сам себе работает. Параллельно будет существовать наш газопровод "Ямал — Европа", который обеспечивает наши необходимые мощности по транзиту газа. Да, мы будем платить за землю, мы будем платить все нужные налоги, но это будет наша собственная система и она уже сегодня есть. В таком случае нам и "Белтрансгаз" не нужен, пусть он сам себе развивается, но транзита там будет очень мало. Честно говоря, я вижу гораздо больше возможностей договориться на базе взаимных интересов, чем стоять, пикироваться друг с другом, или, как это произошло 18 числа, закрывать транзит через Беларусь. Потому, что я все же надеюсь на разумность людей, которые руководят экономикой Беларусью.

Как видим, "Газпром" хочет иметь контрольный пакет акций "Белтрансгаза". А если не получит, то может и прокачку газа по его трубам так уменьшить, что его работа станет неэффективной. Он также утверждает, что газопровод Ямал — Европа — его собственность. Интересно получается, важная газовая магистраль построена на нашей земле, а мы как бы и не имеем к ней никакого отношения. Как же так получилось? Интересная цифра приведена господином Рязановым по Украине. Только за прокачку газа по ее территории "Газпром" "платит" ей 26 млрд. кубических метров голубого топлива. Беларусь получает газа намного меньше и еще в долгах за него.

Из слов Рязанова ясно, что путь в Европу самый короткий и выгодный через Беларусь. Так, может, хватит "играть мускулами", а находить компромиссы для взаимовыгодного сотрудничества?

Подготовил к печати Сергей ИВАНОВ.

ДАТЫ

Спалены інквізіцыяй

4 сакавіка споўнілася 370 гадоў з дня нараджэння беларускага Джардана Бруна — Казіміра Лышчынскага, педагога, грамадска-палітычнага дзеяча, філосафа-атэіста, аўтара трактата "Аб неіснаванні Бога" і за яго ж спаленага інквізіцыяй.

Казімір Лышчынскі нарадзіўся ў мястэчку Лышчыцы за 20 кіламетраў ад Брэста 4 сакавіка 1634 года. Вучыўся ў Брэсцкім езуіцкім каледжы. Трапіў у армію, ваяваў супраць шведаў і рускіх. У 26-гадовым узросце Лышчынскі вярнуўся да вучобы — чатыры гады вывучаў рыторыку, логіку, фізіку, метафізіку. Выкладаў у Львове, а з 1665 года з'яўляўся памочнікам рэктара ў Брэсцкім калегіуме езуітаў.

У 1666 годзе ён пакінуў ордэн, заняўся грамадска-палітычнай дзейнасцю і напісаннем трактата "Аб неіснаванні Бога".

Невядома, як бы склаўся далейшы лёс Лышчынскага, калі б не сябар дзяцінства і сусед Ян Казімір Бжоска. Ён быў вінен Лышчынскаму 100 тысяч талераў, але грошы вяртаць не хацеў. Таму выкраў 15 сшыткаў трактата і даставіў віленскаму біскупу Бжастоўскаму. Біскуп напісаў каралю Рэчы Паспалітай Яну III Сабескаму — і Лышчынскі быў арыштаваны. Суд вынес рашэнне — смерць праз спаленне. Гэтае рашэнне выклікала пратэст брэсцкіх месцічаў, бо парушаліся прывілеі шляхты, якую ў тыя часы нельга было судзіць духоўным судом. Лышчынскага вызвалілі. Аднак Бжоска не супакоіўся і адвёз рукапіс на гродзенскі сейм, які таксама апраўдаў "брэсцкага монстра", — як называлі Лышчынскага царкоўнікі-біскупы.

Чарговы суд — гэтым разам у Варшаве — у 1689 годзе вынес рашэнне аб спаленні атэіста. Перад тым як адправіць на агонь, Лышчынскаму паводле каралеўскай міласці адсеклі галаву. Попел засыпалі ў гармату і стрэлілі. Маёмасць канфіскавалі, падзялілі паміж даносчыкам і дзяржавай.

У сучасных Лышчыцах мала ведаюць пра славутага земляка. Старажылы расказваюць, што пасля II сусветнай вайны жыхары Лышчыц сабралі камяні ад падмурка старажытнай сядзібы Лышчынскіх, засыпалі іх зямлёй і пасадзілі там каштаны, якія захаваліся ў старажытным парку і да гэтага дня.

Валянціна КАЗЛОВІЧ.

ЧУЛІ?

Баранавіцкія «лукамольцы» ўступілі ў «Зубр»?

Кажуць, адна з арганізацый Беларускага рэспубліканскага саюза моладзі (БРСМ) у Баранавічах далучылася да незарэгістраванага руху "Зубр". Такое рашэнне быццам было прынята на агульным сходзе ўдзельнікаў БРСМ Баранавіцкага дзяржаўнага каледжа лёгкай прамысловасці імя В. Я. Чарнышова.

Сход арганізацыі прайшоў у актавай зале аднаго са студэнцкіх інтэрнатаў. Першым пытаннем на ім разглядалася прапанова шэрагу сяброў БРСМ аб далучэнні да "Зубра". Пасля непрацяглага абмеркавання яе падтрымала абсалютная большасць удзельнікаў сходу. Толькі шэсць чалавек устрымалася падчас галасавання, ніводнага голасу супраць не было.

Вось як пракаменціраваў гэтую падзею **Мікіта САСІМ**, кіраўнік арганізацыі БРСМ у каледжы, цяпер актывіст руху "Зубр":

"Моладзь, якую сёння сілай заганяюць у БРСМ, адчувае, што яе падманваюць. Большая частка ўдзельнікаў гэтай арганізацыі разумее, што ўлада проста выкарыстоўвае іх у сваіх інтарэсах. Ніякіх перспектыў, магчымасцяў для самарэалізацыі ў шэраговага сябра БРСМ няма. Усё, што сёння маюць удзельнікі арганізацыі, зводзіцца да шэрагу льгот і бясплатных дыскатэк. Але моладзь не імкнецца да льгот. Мы жадаем адыгрываць больш сур'ёзную ролю ў грамадска-палітычным жыцці краіны. Ідэя аб далучэнні менавіта да "Зубра" як да найбольш арганізаванага і моцнага руху ўзнікла некалькі месяцаў таму. Мы абмяркоўвалі яе ў вузкім коле, сустракаліся з навучэнцамі іншых навучальных устаноў. Мы ўпэўненыя ў тым, што гэта правільнае рашэнне".

Пасля пасяджэння новыя актывісты "Зубра" пачалі раздаваць навучэнцам каледжа, а іх каля трох тысяч чалавек, незалежную прэсу. Хутка да будынка каледжа пад'ехалі некалькі міліцэйскіх "уазікаў" і аўтобус. Мікіту Сасіму запрасіў да сябе ў кабінет "на размову" дырэктар каледжа.

Злосна пракаменціраваў на Радыё "Свабода" масавы пераход "лукамольцаў" у "Зубр" першы сакратар БРСМ **Міхаіл АРДА**: *"Гэта ўсё хлусня. Усе гэтыя дзеячы — і хартыі, і зубры, і бабры яшчэ раз даказваюць, што яны, акрамя хлусні, больш нічым не займаюцца. І выдаюць жаданае за сапраўднае. Самае крыўднае ва ўсім гэтым, што ў сваёй агоніі яны пачынаюць пераходзіць на падлеткаў і пачынаюць іх падманваць. У Беларусі сярод людзей такое ніколі не дазвалялася і не дапускалася. Яны падманулі падлеткаў і вывесілі на сваіх сайтах усю гэтую дэзінфармацыю. Гэтую абсалютную правакацыю, якую яны задумалі".*

Міхаіл Арда лічыць, што падлеткаў проста падманулі, *"запрасіўшы іх быццам бы ўдзельнічаць у непалітычнай арганізацыі, якая займаецца турызмам ды іншымі забаўляльнымі праектамі"*, а таксама паведаміў пра тое, што *"ўдзельнікі сходу БРСМ у Баранавіцкім каледжы лёгкай прамысловасці абсалютна дэмакратычна знялі з пасады старшыні мясцовай суполкі Мікіту Сасіму".*

А вось каментарый прэс-сакратара руху "Зубр" **Алеся АТРОШЧАНКАВА:** *"Гэта вельмі мужны і адказны крок з боку людзей, якія вырашылі пакінуць "лукамол". Гэта адказ моладзі на ўсе захады ўлад загнаць іх невядома куды. Усім зразумела, што амаль ніхто ў "лукамол" не ідзе па нейкіх ідэйных прычынах, амаль усе ідуць па прымусу. Такім чынам баранавіцкая моладзь выразіла свой пратэст гэтай уладзе і таму прымусу, які адбываецца. Яны паказалі, што нашу беларускую моладзь не купіць бясплатнымі дыскатэкамі ці льготамі на розныя паслугі. Наша моладзь глынула свабоды. Яна разумее, што гэта такое, і моладзь не хоча назад у Савецкі Саюз".*

Учора стала вядома, што ўлады вырашылі вярнуць бунтуючую моладзь у так званы БРСМ. Тэрмінова была склікана сходка юнкоў і дзяўчат. Яўны недахоп кворуму, неабходны для прыняцця рашэння, кіраўніцтва БРСМ намагалася нівеліраваць шляхам прысутнасці высокага начальства. На пасяджэнні прысутнічалі першы сакратар ячэйкі БРСМ Брэсцкай вобласці, а таксама сакратар гарадской ячэйкі БРСМ Баранавічаў. Па словах Мікіты Сасіма, на пасяджэнне прыйшлі менш за сорак чалавек пры неабходнай колькасці 60. Аднак хутка ў залу, дзе адбывалася пасяджэнне, увайшлі яшчэ 25 чалавек, якіх Сасім, а таксама іншыя члены бунтуючай ячэйкі бачылі ў першы раз. Прапанова Сасіма падлічыць прысутных і скласці спіс прозвішчаў была праігнаравана.

Насуперак статуту БРСМ пасяджэнне ячэйкі каледжа праводзіў сакратар гарадской ячэйкі Баранавічаў, а галасы "падлічваў" дырэктар каледжа, які наогул не меў ніякіх адносін да арганізацыі. У адказ на гэта Мікіта Сасім заявіў, што лічыць сход неправамоцным і пакінуў яго.

"Я не збіраюся апраўдвацца перад кіраўніцтвам арганізацыі, якая не мае ніякага ўяўлення ні аб годнасці, ні аб рэальных праблемах і інтарэсах сучаснай моладзі. Рана ці позна ў жыцці кожнага чалавека настае момант, калі ён павінен зрабіць выбар. Часта выбар цягне за сабой запалохванне і ўціск, але гэты выбар я зрабіў у адпаведнасці з сумленнем", — сказаў Сасім.

Алесь СІЛІЧ.
Фота ByMedia.net

СКАНДАЛ

Спартсмен-тэрарыст ці заложнік абставін?

*Нядаўна ў маскоўскім аэрапорце "Шарамецьева-2" былі затрыманы беларускія спартсмены: трэнер па грэка-рымскай барацьбе **Аляксандр Дуброўскі** і яго выхаванец **Ібад Ахмедаў**. Расійскія мытнікі нібыта знайшлі ў іх незадэклараваную валюту...*

Абодва спартсмены маюць від на жыхарства ў Катары і працуюць там па кантракце. Праз Маскву яны накіроўваліся ў Сербію на перадалімпійскі турнір па грэка-рымскай барацьбе, дзе планавалі заваяваць алімпійскую ліцэнзію, каб прадстаўляць Катар на Алімпіядзе ў Афінах.

Але ў Маскве яны былі затрыманы. Мытнікі, якія працуюць у "Шарамецьева-2", нібыта знайшлі ў спартсменаў незадэклараваную валюту. Па неафіцыйнай і неправеранай інфармацыі, праз некалькі гадзін пасля таго, як спартсмены былі затрыманы, крыніца ў арабскіх дыпламатычных колах у Маскве паведаміла катарскім СМІ, што спартсменам прад'яўлена абвінавачанне ў сувязях з незаконнымі ўзброенымі фарміраваннямі. Але **Аляксандр Дуброўскі** быў адпушчаны і вярнуўся ў Катар. Як паведаміў журналісту "Народнай волі" прэс-сакратар Міністэрства замежных спраў Беларусі **Андрэй Савіных**, Ібад Ахмедаў дагэтуль знаходзіцца ў Маскве: *"Беларускае МЗС займаецца гэтым пытаннем, і затрыманаму беларускаму грамадзяніну аказваецца ўся неабходная ў такіх выпадках дапамога".*

Праўда, невядома, дзе менавіта ўтрымліваецца Ібад Ахмедаў і ці прад'яўлена спартсмену абвінавачанне: *"Паводле звычайных стандартаў Савета Еўропы такія звесткі адносяцца да асабістых. І па рэкамендацыях Савета Еўропы ў падобных працэсах гэтая інфармацыя не выдаецца"*, — растлумачыў прэс-сакратар МЗС.

Ва ўсёй гэтай гісторыі ёсць яшчэ адзін бок. Напэўна, мае права на жыццё і версія наконт таго, што спартсмена затрымалі для абмену. Нагадаем, што 18 лютага ў Катары былі арыштаваны двое супрацоўнікаў расійскіх спецслужбаў, якіх абвінавацілі ў дачыненні да забойства аднаго з лідэраў чэчэнскіх баевікоў **Зелімхана Яндарбіева.** Міністр замежных спраў Расіі **Ігар Іваноў** заявіў аб парушэнні міжнародных норм і недачыненні затрыманых у Катары расіян да забойства Яндарбіева. На пытанне "Народнай волі" аб тым, ці звязвае беларускае МЗС затрыманне Ібада Ахмедава з арыштам супрацоўнікаў расійскіх спецслужбаў у Катары, Андрэй Савіных сказаў: *"У нас няма пераканаўчых падстаў для таго, каб звязваць паміж сабой дзве гэтыя падзеі".*

Віталь ГАРБУЗАЎ.

Народная Воля

5 САКАВІКА 2004 г.

КРЫЎДА

Хто ж у доме гаспадар?

Алесь ПАШКЕВІЧ,
старшыня
Саюза беларускіх
пісьменнікаў

Алесь Пашкевіч: нельга маўчаць, калі зневажаецца ўсё святое...

Стаіць у гістарычным кутку сталіцы незалежнай Беларусі — у "дыпламатычным" квартале (з вокан відны пасольствы Польшчы і ФРГ), побач з нядаўна разбураным домам на вуліцы Румянцава, у якім калісь жыла сям'я Янкі Купалы, — трохпавярховы будынак. У 1976 годзе дзяржавай (у асобе яе кіраўніка Пятра Машэрава) ён быў урачыста перададзены Саюзу пісьменнікаў. Часткова ўзводзіўся той будынак і на сродкі пісьменніцкай арганізацыі, пра што захаваліся адпаведныя дакументы. За грошы Літфонду (БССР—СССР) быў выкуплены ў вайсковай акругі і гістарычны асабняк побач, які на доўгія гады [illegible] пісьменніцкую паліклініку. Праз дванаццаць гадоў паводле ўказу кіраўніка нашай дзяржавы абодва будынкі сталі ўласнасцю Кіраўніцтва справамі Прэзідэнта Рэспублікі Беларусь. Не дапамог і Вышэйшы Гаспадарчы суд, і заступніцтва братніх пісьменніцкіх арганізацый... І сёння ў легендарнага трохпавярховіка — два назвы. Першая, ад стварэння яму дадзеная, — Дом літаратара. Другая — ніякая — ад незабыўнага І.І.Цітнёва, былога дзяржаўнага "завхоза": Адміністрацыйны будынак на вул.Фрунзе, 5.

З года ў год прыбытак з арэнды названых будынкаў паступае на рахунак Галоўнага гаспадарчага ўпраўлення (ГГУ) згаданага Кіраўніцтва справамі, а Саюз пісьменнікаў займае па адпаведнай дамове ў сваім доме на правах арандатара-безбацькавіча пэўныя плошчы. Як аказалася — да пары да часу. Грошай на арэнду Саюз пісьменнікаў не мае, а таму і не можа супрацьстаяць апетыту ГГУ Кіраўніцтва справамі пад ачолам спадара У.Данільчанкі. Пасля сустрэчаў і абмеркаванняў становішча начальнік ГГУ і кіраўніцтва Саюза пісьменнікаў дамовіліся аб наступным: Саюз перадае ГГУ вялікі — былы Шамякінскі — 301-ы кабінет, ГГУ здае яго ў арэнду — і з атрыманых сродкаў будуць ліквідавацца арэндная павіннасць і аплачвацца камунальныя паслугі. Дамовіліся і аб сумесным з ГГУ выкарыстанні памяшкання бібліятэкі Саюза пісьменнікаў.

Некалькі дзён з кабінета № 301 выносілі і ўпарадкоўвалі неапрацаваныя рукапісы Івана Пятровіча Шамякіна, а таксама тысячы тамоў асабовых спраў беларускіх пісьменнікаў, колішніх і цяперашніх членаў Саюза пісьменнікаў — пачынаючы ад Якуба Коласа і іншых старэйшын. Фотаздымкі, рукапісныя аўтабіяграфіі, рэкамендацыі, сотні каштоўнейшых матэрыялаў гісторыі нашай нацыянальнай культуры, якія, як аказалася, пасля "здачы" 301-га пакоя, не могуць змясціцца ў трох нетрыстасаваных пад гэта пакоях — гэта ўсё, што засталося ў Саюза пісьменнікаў. Часова напоўненыя скрыні з пісьменніцкімі архівамі даводзілася пільнаваць у прыёмнай, дзе на іх і натрапіла супрацоўніца Адміністрацыі Прэзідэнта сп.І.Дрыга. Вось і давялося паінфармаваць:

— Калі дакументам Коласа, Мележа, Танка, Панчанкі, Куляшова не знойдзецца ў гэтым доме месца, давядзецца сябрам Саюза хаваць іх па сваіх хатніх антрэсолях. Да лепшых часоў...

І незабаве дзякуючы спрыянню згаданай сп.І.Дрыгі і намесніку Прэзідэнта М.Шацько пакой знайшоўся. А ў былым "шамякінскім" кабінеце ўтульна размясцілася юрыдычная фірма, але ГГУ арэндную плату Саюзу не зменшыла, у аднабаковым парадку перагледзеўшы папярэднія пагадненні. Новую дамову Кіраўніцтва Саюза пісьменнікаў з ГГУ не падпісвае ўжо другі год, а тое настойліва — як псіхалагічна атакуючы — штомесяц шле свае рахункі. Залатыя, трэба сказаць, рахункі: тысячы долараў за месяц!

І гэта пры тым, што ўвесь "штат" Саюза пісьменнікаў — ад старшыні да бухгалтара — працуе на грамадскіх пачатках, ні капейкі не атрымліваючы. Адная працуюць. І міжнародныя літаратурныя сувязі маюцца; і беларуская літаратура папулярызуецца — у нашай краіне і па-за яе межамі; і юбілеі пісьменнікаў адзначаюцца; і дзейнічаюць секцыі паэзіі, прозы, крытыкі; і новых заяў на ўступленне ў Саюз — дзесяткі, найперш моладзі; і на літаратурных вечарынах, якія ладзіць Саюз пісьменнікаў, збіраюцца сотні аматараў мастацкага слова (а тых, каму ў вялікай зале Дома літаратара не хапае месца, на тры гадзіны слухаюць стоячы!)...

А прынцыповы спадар Данільчанка па тэлефоне абразліва крычаў: *"Союз писателей сидит на шее у государства!"*.

Шыя ж у Саюза пісьменнікаў, як аказалася, прыгожая. Але нагэтым соты ліст-дырэктыва нас ужо абурыў:

"В целях упорядочения размещения общественных объединений "Белорусский литературный фонд" и "Союз белорусских писателей" и размещения ОО "Минская писательская организация" выделены для размещения следующие административные помещения в здании по ул. Фрунзе, 5:

ОО "Белорусский литературный фонд" — 304, 307 и 316;

ОО "Союз белорусских писателей" — 200, 201 и 305..."

І адпаведны подпіс начальніка Галоўнага ўпраўлення У.А.Данільчанкі... Словам, ад Саюза пісьменнікаў забраць яшчэ два пакоі (пакой жа № 200 — усяго толькі прыёмная на 201-га).

Дык дзе ж гаспадарлівасць, дзе ж урэшце дзяржаўны клопат?! Гарадской пісьменніцкай арганізацыі, якая нядаўна зарэгістравана (пры былым грамадоўскім Міністэрстве юстыцыі) [illegible] — якога — больш за пяць сотняў! І столькі ж пакінуць Беллітфонду, у якога — свой апарат, сваё выдавецтва!

Ды і гэта, прызнаюся, можна вытрымаць і праз гэта прайсці, нават дараваць. А вось кашчунства над памяццю старэйшын, над памяццю беларускіх пісьменнікаў-ветэранаў, літаратараў-франтавікоў дараваць немагчыма. Дом літаратара, які памятае дзесяткі постацяў нацыянальнай літаратуры, сёння ператвораны ў Дом банкетаў. П'янкі-гулянкі ладзяцца не толькі ў рэстаране, але і ў канферэнц-зале, і ў холах. Пісьменнікі, канешне ж, не супраць чыноўніцкага адпачынку, але не на вачах нямоглых літаратараў-ветэранаў, якія па старой памяці прыходзяць у свой Дом! Толькі некалькі фактаў, ад якіх і балюча, і крыўдна. І якіх — сотні...

...Споўнілася 85 гадоў паэту-франтавіку Паўлу Кузьмічу Пранузу. Прыйшоў ён у Саюз пісьменнікаў: "Можа, дапаможаце матэрыяльна?". На жаль, дапамаглі толькі добрым словам... Выходзім з паважаным ветэранам з кабінета. У холе насупраць — стэнд **"Яны змагаліся за Радзіму. 1941—1945",** там — фота 204-х членаў Саюза пісьменнікаў, ветэранаў Вялікай Айчыннай вайны — і памерлых, і жывых, там — і фота Паўла Кузьміча. А ў **холе франтавой славы,** насупраць стэнда, — стол, п'янка — прэзентацыя... Пасля ўбачанага нават франтавік Прануза не вытрымаў — і пусціў горкую слязу...

...Юбілейная вечарына нашага пісьменніка-земляка Міхаіла Расолава, лаўрэата прэміі "За духоўнае адраджэнне Беларусі". Вялікая зала Дома літаратара. На сцэне прамаўляе юбіляр, а яго словы глушыць дзікая музыка — "народ" выйшаў з чарговага вяселля ў рэстаране і ў холе перад вялікай залай наладзіў танцы...

І г.д., і т.п. Дайшло аднойчы да таго, што згаданага хола франтавой славы для адной пашанотнай кампаніі аказалася замала. У кіраўніцтва Дома яны атрымалі ключы (!) ад прыёмнай Саюза пісьменнікаў, куды (была субота) паставілі скрыні гарэлкі. Відаць, і пагулялі перад абліччамі франтавікоў някепска, бо згубілі той ключ. І ў панядзелак давялося пабачыць жывасілам узламаныя дзверы (а пры ўзламанні прысутнічаў нават сам спадар У.Данільчанка, вотчынай якога пісьменнікі ўжо некалькі гадоў і называюць свой колішні Дом).

Хацелася б паглядзець на рэакцыю самога начальніка Галоўнага гаспадарчага ўпраўлення, калі б у яго кабінеце без яго ведама хавалі гарэлку і без яго ж ведама дзверы ў той кабінет узламалі... А ключы, дублікат, былі ў яго кішэні... Ды і такое параўнанне не спрацоўвае, бо той апаганены і ўзламаны кабінет Саюза пісьменнікаў павінен стаць у добрым часе культурна-мемарыяльнай святыняй, — у ёй доўгі час працаваў на карысць сваёй нацыі народны паэт Беларусі Максім Танк!

Але, як выяўляецца, некаторым "галоўным гаспадарчым упраўленцам" — не да Танка, не да нацыянальнай літаратуры... І чуць не хочуць яны, што і ў Расіі, і ў Літве, і Украіне, і ў Малдове, і ў Казахстане, і ў Кіргізіі, і ў іншых краінах былога СССР пісьменніцкім саюзам і сёння належыць іх колішняя маёмасць, што і дапамагае ім працаваць і годна выконваць свае статутныя функцыі. І чуць не хочуць "упраўленцы" шматлікіх прапаноў і народных, і заслужаных пісьменнікаў — каб тыя грошы з арэнды Дома літаратара і былой пісьменніцкай паліклінікі ішлі на аднаўленне дзейнасці Бюро прапаганды мастацкай літаратуры, на падтрымку старэйшын і маладых (мізэрныя ж ганарары дзяржаўныя выдавецтвы і літаратурныя выданні не плацяць гэтым няшчасным пісьменнікам — і маладым, і паважаным ветэранам — з лета 2003 года! І — "усё пад кантролем", усё спакойна!). Першы паверх у Доме літаратара арандуе Інстытут Гётэ. Дык няхай, здавалася б, хоць бы тыя грошы, якія дае Германія на папулярызацыю сваёй літаратуры і мовы, ішлі на падтрымку нашай літаратуры, нашай мовы, на ўзбагачэнне нашай агульнай духоўнай скарбніцы...

Пакуль жа — як ні скрушна прызнавацца — складваецца ўражанне, што паняцці "нашае", "агульная духоўная скарбніца" ў нашым Доме разумеюцца па-рознаму. Як і паняцці "чалавечнасць", "памяць". Памяць пра людзей, якія, не даспяваўшы свае творчыя гімны, аддалі свае жыцці на франтах Вялікай Айчыннай, каб мы сёння Дом свой маглі будаваць...

Колькі пра згаданыя вакханаліі-кашчунствы ў Доме-Адміністрацыйным корпусе непадалёк ад Плошчы Перамогі гаворана-перагаворана чыноўнікамі і з Адміністрацыі, і з Кіраўніцтва справамі! І — як аб сценку гарохам! Вось і давялося ўзяцца за пяро — каб хоць так паспрабаваць "смецце" з Дома вымесці.

Ці, можа, нам і той стэнд з фотаздымкамі пісьменнікаў-франтавікоў па антрэсолях схаваць? Разам з холам франтавой славы...

Ды як пасля гэтага глядзець у вочы сарака тром ветэранам Вялікай Айчыннай, членам Саюза пісьменнікаў, якія, дзякаваць Богу, дажылі да гэтага дня?!

Амаль праз дзень у холе франтавой славы Дома літаратара — гулянкі. Ніхто не забыты?..

МНЕНИЕ

К чему приведут новые цены на газ?

Новые цены на газ приведут к росту себестоимости белорусской продукции на 5—10 процентов. Такое мнение высказал исполнительный директор "Белгазпромбанка", экономический аналитик Валерий Дашкевич.

По мнению В.Дашкевича, в результате повышения цены на российский газ до 50 долларов США за тысячу кубометров более половины белорусских предприятий станут убыточными, что опровергает все декларации об успехах экономики Беларуси. Аналитик считает, что новые ценовые отношения Беларуси и ОАО "Газпром" являются прямой угрозой безопасности белорусской экономической модели.

"На каждого жителя Беларуси расходуется в среднем 1850 кубометров газа в год, на жителя Германии — 1 тысяча. Все снова упирается в эффективность нашей экономики", — сказал В.Дашкевич.

По его словам, ОАО "Газпром" намерено выйти напрямую к европейским потребителям, но российскую компанию беспокоит тот факт, что Беларусь не в состоянии поддерживать должное состояние газопровода, вкладывать деньги в его модернизацию. "Газпром" может это делать, но только в случае, если компания станет собственником газотранспортной системы, отметил В.Дашкевич.

Геннадий ШАРИПКИН.

СЛЫШАЛИ?

15 тысяч гомельчан работают во вредных условиях

Среднегодовой показатель заболеваемости гомельчан, работающих на предприятиях города, уменьшился на 4,5 процента, хотя и остался на высоком уровне: на 100 человек зарегистрировано 80,6 случая заболевания. Об этом сообщил главный врач городского Центра гигиены и эпидемиологии Владимир Зинович на заседании Гомельского горисполкома 3 марта.

По данным В.Зиновича, в 2003 году санитарный надзор за соблюдением норм условий труда осуществлялся на 435 предприятиях разной формы собственности, где работает 132 тысячи человек, 49 тыс. из них — женщины (36,7 процента).

Во вредных условиях в Гомеле работают 15 тысяч человек, почти треть из них — женщины. Общее число работающих в условиях шума, вибрации, пыли и загазованности в 2003 году удалось уменьшить всего на 3 процента.

За 2003 год зафиксировано 18 случаев хронических профессиональных заболеваний и 1 случай острого отравления. Наибольшее количество хронических заболеваний — на предприятиях "Центролит" и "Гомсельмаш".

Главная причина возникновения профессиональных заболеваний, по данным специалистов, несоблюдение санитарных норм и правил в части создания допустимых условий труда для граждан на производственных предприятиях.

Елена ПОСКАННАЯ.

СУД

Верх взяла сила закона, а не сила директора рынка

Как уже сообщала «Народная воля», лидер предпринимательского движения, председатель РОО «Перспектива» Анатолий Шумченко обвинялся в организации некоего несанкционированного собрания.

Рассмотрение дела затянулось аж на три дня. 1 марта были заслушаны свидетели со стороны дирекции рынка "Уручье-3", которые явились не в полном составе. В связи с этим не были заслушаны и свидетели, выступающие в защиту Шумченко, без чего дальнейшее рассмотрение дела было бессмысленно. Заседание перенесли на 2 марта.

В поддержку Анатолия Шумченко прибыло около 20 предпринимателей рынка "Уручье-3", большинство из которых являются членами РОО "Перспектива". Также присутствовали представители средств массовой информации: пресса, радио и телевидение. По неизвестным причинам и в нарушение законодательства (все дела об административных нарушениях являются открытыми) за закрытые двери не были допущены даже представители СМИ, не говоря уже об остальных присутствующих.

Комментируя первый день, адвокат Шумченко Александр Галиев сказал, что в деле имеется масса нарушений. Например, на некоторых протоколах не проставлена дата их составления; прямо в зале заседания директор рынка "Уручье-3" пыталась вручить судье некое заявление.

2 марта на суд прибыли не только предприниматели и представители средств массовой информации, но и представители оппозиции, а также сотрудник Посольства США Эрон Давье. Последнему, кстати, разрешили быть в зале заседания в качестве независимого наблюдателя. Остальных же, как и в первый день, оставили за закрытыми дверями.

На этот раз адвокат Шумченко сообщил, что все свидетели, представляющие сторону администрации рынка "Уручье-3", были неубедительны, путались в показаниях, неверно называли даты; говорили, что о времени и месте собрания им ничего не было известно (а это главный критерий в определении понятия "собрание").

Другой фактор, на котором строит свою позицию администрация рынка, — несанкционированное собрание проходило на территории рынка. Таковой была названа территория, расположенная за забором, огораживающим рынок. Именно поэтому судья назначил третий день суда — дабы установить: является ли эта земля территорией рынка либо нет?

3 марта на заседание суда представители СМИ были допущены. В ходе процесса сторона обвинения заявила ходатайство о допросе дополнительных свидетелей. Заслушав мнение всех сторон по этому поводу, суд ходатайство отклонил. Закончился процесс вынесением постановления о прекращении производства.

"Хочу поблагодарить судью Ю.А.Горбатовского, который объективно подошел к рассмотрению дела, — сказал А.Шумченко. — Приятно хоть на какой-то миг почувствовать, что ты живешь в демократическом государстве. Как я уже ранее указывал, дело было сфабриковано при непосредственном участии директора рынка "Уручье-3" З.М.Зеленой в силу ее личной неприязни ко мне. И я, пользуясь случаем, хочу через СМИ обратиться к министру внутренних дел господину Наумову с просьбой разобраться, что у него творится в Первомайском РОВД и на вверенной ему территории, а именно на рынке "Уручье-3": сотрудники милиции выполняют волю директора рынка, а не стоят на страже закона. Хочется спросить у него: кому подчиняется милиция Первомайского района — ему, министру МВД или телефонным звонкам директора рынка?

Хочу также выразить признательность ОО "БНФ "Адраджэньне" за то, что они посоветовали обратиться в правозащитный центр, который в свою очередь порекомендовал адвоката Александра Галиева. Именно при его непосредственном участии и было развалено это дело.

А.Галиев прокомментировал принятое судьей решение следующим образом: *"У нас в судах часто принимают незаконные решения, особенно по таким делам, как собрания, по делам, когда защищают права граждан, предпринимателей, политиков. И я действительно рад тому, что судья, полностью соблюдая закон, по моему мнению и по мнению любого человека, имеющего юридическое образование, вынес законное решение"*.

Наталья ГУСЕВА.

ПУЛЬС

Номера «второй миллионной зоны»

В связи с быстрым ростом абонентской базы операторов мобильной связи "МЦС" и "МТС" Министерство связи Беларуси и РО "Белтелеком" приняли решение о выделении для них дополнительных номеров — так называемой второй миллионной зоны. Как сообщили БелаПАН в Министерстве связи, об этом решении оба оператора мобильной связи стандарта GSM будут официально проинформированы в ближайшее время.

Номера второй номерной зоны "МЦС" (торговая марка "Velcom") будут начинаться с "тройки" (8-0293), "МТС" — с "пятерки" (8-0295). Присвоение этих номеров планируется начать после заполнения действующих номерных зон операторов, начинающихся с "шестерки" у "МЦС" (8-0296) и "семерки" у "МТС" (8-0297).

Ирина САЗАНОВИЧ.

В Вильнюсе проходит персональная выставка Дмитрия Мохова

В Вильнюсе в музее театра, музыки и кино Литвы, расположенном во Дворце Радзивиллов, открылась персональная выставка произведений известного белорусского сценографа, члена Международной федерации художников ЮНЕСКО Дмитрия Мохова.

В престижной художественной галерее Союза художников Литвы "Арка" проходит Международная выставка живописи "Магия Ниды", на которой экспонируются работы белорусских художников Галины Мамоновой, Ольги Сазыкиной, Татьяны Бембель, Владимира Макаркова и Леонида Медведского.

Обе выставки будут проходить в Вильнюсе в течение месяца.

Андрей СЕРЕДА.

ТАМ, У ГЕРМАНІІ...

Чаму немцы вымушаны наступіць на горла ўласнай песні?

(Заканчэнне. Пачатак у №№38, 39)

3. Мяккі варыянт «шокавай тэрапіі»

З пачатку сёлетняга года ў Германіі дадзены старт эканамічнай рэформе. Яе галоўнае звяно — падаткі. Пачатковая стаўка падаткаабкладання зніжана з 19,9 да 16 працэнтаў, верхняя — з 48,5 да 45 працэнтаў. Мяркуецца, што такая палёгка актывізуе бізнес. Вось вам і яшчэ адзін урок: падаткі варта змяншаць, а не павялічваць, калі хочаш вылечыць эканоміку.

Праўда, пры гэтым у бюджэце адчуваецца недахоп грошай. У Германіі недабор сродкаў у выніку зніжэння падатковай нагрузкі склаў 15 мільярдаў еўра. Як жа немцы вырашылі дзейнічаць пры такой "фінансавай дзірцы" ў бюджэце? Прыкладна трэць недастаючай сумы будзе кампенсавана новымі крэдытамі, астатняя сума — радыкальнай прыватызацыяй дзяржаўнай уласнасці, частковай адменай падатковых ільгот і датацый, скарачэннем субсідый на будаўніцтва жылля і праезд да месца працы.

Заўважце, недахоп грошай у бюджэце не прывёў да рэзкага скарачэння сацыяльных праграм, як гэта звычайна бывае, а адгукнуўся толькі частковым скарачэннем субсідый на набыццё жылля і праезд да месца працы. Дзяржаўная казна папаўняецца за кошт крэдытаў і прыватызацыі дзяржаўнай уласнасці. Такая адметнасць нямецкай рэформы, выпрацаваная ў ходзе дыскусіі.

Дарэчы, папаўняецца яна і іншымі метадамі. Павысілі кошты цыгарэт на еўра за пачак. Пры гэтым напомнілі, што курэнне шкодна для здароўя, а "табачныя грошы" пойдуць на аплату адпачынкаў па цяжарнасці і догляду за дзіцем. Выраслі цэны на бензін, атрыманыя сродкі накіроўваюцца на пенсійнае забеспячэнне. Вядома, курыльшчыкам і ўладальнікам легкавікоў такое не даспадобы. Але разуменне ў грамадстве ёсць.

Перамены пачаліся і на рынку працы. Беспрацоўныя са стажам больш як год вымушаны цяпер згаджацца на любую прапанаваную вакансію, нават калі аплата на новым месцы меншая. Адменена гарантыя ад звальненняў для нядаўна прынятых на працу на прадпрыемствах з колькасцю работнікаў менш за дзесяць чалавек.

Тут напрошваецца невялікае тлумачэнне. Справа ў тым, што ў Германіі вельмі цяжка звольніць чалавека з працы. Не тое што ў Беларусі: скончыўся кантракт, а ён заключаны звычайна на год, і працадаўца можа сказаць работніку "бывай". Там чалавек працы моцна абаронены. Але гэта выявіла і мінус. Дакладна абмаляваў яго лаўрэат Нобелеўскай прэміі, заснавальнік вядомай Чыкагскай школы, найбуйнейшы эканаміст XX стагоддзя Мілтан Фрыдман. У інтэрв'ю адной нямецкай газеце ён даў такую характарыстыку эканамічнай сітуацыі ў ФРГ: *"Ваша эканамічная сітуацыя — закасцянелы апарат. У вас цяжка звольніць работнікаў з працы, і таму прадпрыемствы доўга вагаюцца, перад тым як узяць на працу новых людзей. Калі вы хочаце мець высокапрадукцыйную, высокаэфектыўную сістэму, вам патрэбен гнуткі рынак працы. Вы павінны стварыць сітуацыю, пры якой фірмы маглі б спакойна наймаць супрацоўнікаў і не баяліся, што ніколі ўжо не змогуць звольніць іх..."*.

Падобна, што да парады прыслухаліся. Але і тут схіліліся да мяккага варыянту. Выступаючы ў парламенце з нагоды прадстаўлення праграмы рэфармавання, канцлер Шродэр заявіў, што *"той, хто мае працу, будзе абаронены ад несправядлівага звальнення"*. Змены датычацца толькі тых, хто шукае працу. На думку канцлера, *"лепш знайсці работу з меншай гарантыяй ад звальнення, чым заставацца беспрацоўным з поўнай гарантыяй"*.

Такім чынам, у Германіі адмовіліся ад жорсткай "шокавай тэрапіі", узялі на ўзбраенне яе мяккі варыянт. Што прынясе яго ажыццяўленне, будзе відаць пазней. Пакуль жа, нягледзячы на падатковую палёгку, многія фірмы выносяць свае вытворчасці ў замежжа. Прыкладна кожнае чацвёртае прадпрыемства збіраецца "эмігрыраваць" з краіны туды, дзе больш танная рабочая сіла. Калі раней немцы выносілі ў іншыя дзяржавы працаёмкія вытворчасці, дык цяпер збіраюцца пераводзіць навуковыя падраздзяленні, упраўленчыя структуры і нават штаб-кватэры. Ужо цяпер на нямецкіх прадпрыемствах за мяжой працуе каля 2,5 мільёна чалавек. Чакаецца, што ў бліжэйшыя тры гады нямецкія фірмы будуць ствараць за мяжой штогод 50 тысяч рабочых месцаў.

У асноўным нямецкія фірмы кіруюць у Польшчу, Чэхію, Венгрыю, Славакію. Журналісты ахрысцілі гэты працэс *"вялікім маршам на Усход"*. Што прыцягвае? Ды тое, што ў Польшчы за тую ж суму грошай прадпрымальнік можа ўзяць на працу не аднаго работніка, як у Германіі, а пяцярых. Вядома, немец працуе больш прадукцыйна, але ж не ў пяць разоў. Да таго ж усходнееўрапейцы прапаноўваюць умовы, якія ў Германіі не сняцца. Так, у Славакіі канцэрну "Фольксваген" паабяцалі шматгадовае вызваленне ад падаткаў. Падобныя ўмовы прапаноўваюць "Аўдзі" ў Венгрыі. Наогул, на Усходзе нямецкія фірмы знаходзяць сапраўдны падатковы рай. Вытворцы прамысловага абсталявання і аўтамабіляў канцэрна "МАН" пераводзяць цэлы завод з Баварыі ў Польшчу. "Фольксваген" ужо ўклаў 7 мільярдаў еўра ў прадпрыемствы, пабудаваныя ў Польшчы, Чэхіі, Славакіі і Венгрыі.

Міністр фінансаў ФРГ Ганс Айхель: "Нарэшце, ёсць згода з апазіцыяй, і рэформы пачаліся".

Такі паварот, з аднаго боку, для Германіі кепска, бо будзе расці беспрацоўе, а з другога — добра, бо пойдуць уверх эканамічныя паказчыкі, вырасце прыбытак, што дасць магчымасць лепш вырашаць сацыяльныя праблемы.

Варта адзначыць: тое, што кепска для Германіі, становіцца добрым для яе суседзяў. Такая вось логіка жыцця. Вынас шэрагу нямецкіх вытворчасцей у суседнія краіны выклікае там прыток інвестыцый, новых тэхналогій, рабочых месцаў і ўздым эканомікі, прычым на якасна новым узроўні. Шкада, што Беларусь у чарговы раз пры з'яўленні спрыяльнага моманту аказалася не гатовай для прыёму нямецкіх вытворчасцей, і іх перахопліваюць нашы суседзі. Сам напрошваецца нам яшчэ адзін урок.

Тым больш што нават Аўстрыя, якая мае немалы прыток замежных інвестыцый, умела скарыстоўвае сітуацыю і пераманьвае да сябе нямецкіх бізнесменаў, асабліва з суседняй Баварыі. У сувязі з гэтым баварскі міністр эканомікі публічна падверг крытыцы такую аўстрыйскую палітыку. На што кіраўнік федэральнай зямлі Зальцбург, куды найперш хлынулі капіталы Нямеччыны, Франц Шаусбергер дыпламатычна заявіў, што ён *"рад супрацоўніцтву з Баварыяй"* і тут жа ўпікнуў суседзяў за высокія падаткі, падкрэсліўшы, што ў яго краіне карпаратыўны падатак з першага студзеня складае усяго 25 працэнтаў, а ў Германіі ён — 39 працэнтаў. Аўстрыйская стаўка — самая меншая ў Еўрапейскім Саюзе, маўляў, вось як трэба турбавацца пра развіццё бізнесу.

Так што не толькі ў Баварыі, але і ва ўсёй Германіі яшчэ ёсць над чым падумаць. І не толькі над вышэйсказаным. У краіне хапае крытыкі і незадаволеных рэформай. Нараканні выклікае і замена дапамогі сацыяльнай беспрацоўі ў адзін від сацыяльнай падтрымкі. На практыцы гэта прывядзе да памяншэння сродкаў, выплачваемых дзяржавай людзям, якія доўгі час застаюцца без працы. Востра крытыкуецца і рашэнне аб тым, што беспрацоўныя, якія доўга не ўладкоўваюцца, павінны ісці на любую работу, якая ёсць, інакш не пазбегнуць штрафных санкцый. Тым не менш не забаставалі ні адзін аэрапорт, ні адно прадпрыемства на пачатку рэформ. Як піша часопіс "Deutschland" *"немцы, падобна, спакойна праглынулі горкую пілюлю, якую прыпісаў ім канцлер"*. Гэта, вядома, вынік адкрытай дыскусіі ў грамадстве.

Нягледзячы на цяжкасці, аптымізм менеджэраў расце, аб чым сведчыць індэкс ifo, які з'яўляецца барометрам дзелавога клімату ў Германіі. У студзені ён прыкметна падрос. Так, менеджэры 7 тысяч вядучых прадпрыемстваў краіны, якіх апытвалі пры падліку індэкса, ацанілі студзеньскую сітуацыю ў нямецкай эканоміцы значна лепш, чым месяц таму.

Пэўны аптымізм выказаў і кіраўнік Рэйнска-Вестфальскага інстытута эканамічных даследаванняў Крыстофер Шмідт, праўда, падкрэсліўшы, што чакаецца працяглы этап да эканамічнага ўздыму. Галоўнае, па яго меркаванні, каб лёгкае паляпшэнне сітуацыі не паўплывала на тармажэнне рэформ, якія варта паскорыць. Ён, у прыватнасці, заклікае стварыць добрыя ўмовы для прытоку замежных высокакваліфікаваных спецыялістаў.

Падсумоўваючы сказанае, варта сказаць, што згаданыя рэформы — гэта клопат багатай краіны дасягнуць яшчэ лепшых вынікаў. А таму "другое дыханне" не за гарамі?

Іван МАКАЛОВІЧ.

КРЫМІНАЛ

Бандитам место в тюрьме

Два пьяных незнакомца ворвались среди ночи в один из домов деревни Заболотье Рогачевского района отнюдь не с благими намерениями. Избив хозяев и угрожая ножом, завладели не представляющей исторической ценности, но весьма дорогой семейной реликвией — иконой.

Спустя неделю в деревне Ректа Жлобинского района подверглась нападению другая семья. У избитой и получившей менее тяжкие телесные повреждения хозяйки трое бандитов отобрали золотые изделия, часы и десять тысяч оставшейся до получки наличности.

Сотрудники Жлобинского РОВД вскоре установили и задержали виновников — трижды судимых скотников местного совхоза. Как впоследствии выяснилось, нападение в соседнем районе было делом рук двоих из криминальной троицы.

Суд Жлобинского района четвертую судимость 40-летнего Геннадия Демова оценил в девять лет и три месяца строгой изоляции от общества. Владимир Яковлев вернулся в ставшую родной "зону" на восемь с половиной, а Александр Король — на восемь лет.

8 лет будет соблюдать «сухой» закон

Продолжавшаяся два дня дружеская попойка стала последней в жизни хозяина квартиры в Любенском микрорайоне областного центра. После израсходования запасов спиртного между ним и гостем произошла "разборка", в ходе которой 25-летний работник ОДО "Узон" Виктор Ашехман избил старшего по возрасту приятеля. На следующий день сожительница пострадавшего обнаружила его в кровати без признаков жизни. Смерть наступила от полученной черепно-мозговой травмы.

Сотрудники милиции довольно оперативно установили второго участника застолья — улик на месте преступления оказалось предостаточно. По приговору суда Советского района Гомеля выпивоха в течение восьми лет будет соблюдать "сухой" закон — в меню столовой исправительной колонии усиленного режима спиртные напитки не предусмотрены.

Михаил ОГОНЬКОВ.

ПРЕЗЕНТАЦИЯ

Портрет жены художника Андрея Смоляка не продается даже за сто тысяч долларов

В Минске открылась первая частная галерея "Эрмітаж". Ее владельцы — один из самых дорогих художников Беларуси Андрей Смоляк и его супруга и продюсер Ольга Сычик.

"Я всю жизнь мечтала о собственной галерее. Сегодня моя мечта исполнилась", — сказала на презентации Ольга Сычик.

"Эрмітаж" Смоляка находится как раз напротив Национального художественного музея Беларуси. Сколько усилий было приложено для того, чтобы выкупить помещение в самом центре Минска, ни Ольга, ни Андрей рассказывать не стали.

"Наша мастерская находится напротив Дворца искусств. Галерея — напротив Национального художественного музея. А живем мы рядом с Союзом художников. Это судьба... — философски заметила супруга Смоляка. — *У нас не было цели купить здание именно напротив Художественного музея. Но соседство с ним обязывает нас расти, быть выше, талантливее, благороднее".*

К сведению: работ Андрея Смоляка в Национальном художественном музее пока нет.

"Но, надеюсь, обязательно будут", — заметила Ольга.

Сейчас в "Эрмітажы" представлены только творения самого Смоляка. 33 женских образа. Но в будущем здесь будут проходить выставки других белорусских и зарубежных художников. Экспозиция будет меняться каждые двадцать дней. Правда, героем ближайших трех выставок будет только Смоляк.

"После женских образов мы представим работы, посвященные Пасхе, — говорит Ольга. — *Накануне 11 апреля галерею освятит священник. Затем планируем организовать выставку работ фотохудожника Алены Адамчик* ***(супруги скандально известного писателя Адама Глобуса. — М.В.)".***

По словам Смоляка, не все выставленные в "Эрмітажы" картины можно будет купить.

"У меня есть работы, которые вообще не продаются. Ни за какие деньги. Например, портрет моей жены. Он не продается даже за сто тысяч долларов", — говорит он.

"На международных выставках художник просто обязан указывать цену своих работ. На те картины, которые мы не хотим продавать, выставляем просто запредельную цену. Однако, как правило, всегда находится желающий их купить..." — уточняет Ольга.

В честь открытия первой частной галереи в Минске в "Эрмітажы" гостям подавали ***водку "Смоляк"*** и ***шампанское "Эрмітаж".***

Марина ВИШНЕВСКАЯ.

На фото: *Андрей Смоляк с женой; одна из работ Смоляка "Голубые глаза".*

Оксана Ковалевская признала себя продуктом попсы

17 марта в концертном зале «Минск» выступит группа «Краски»

Последний концерт "Краски" дали в Минске год назад.

"Помимо новых песен мы постараемся показать все лучшее, чему мы научились за это время в поездках по Америке, Европе и России. Все-таки в Минске живут наши самые первые, а потому самые дорогие нашему сердцу поклонники", — сказала вокалистка группы **Оксана Ковалевская.**

Кстати, Оксана уверяет, что просто ненавидит те песни, которые сделали ее знаменитой, и утверждает, что музыка нынешнего альбома будет более серьезная. Новые песни, по словам Ковалевской, показывают ее такой, какая она есть.

"Да, я, к сожалению, происхожу из того несчастного тинейджерского поп-феномена, который в то время был беден на какие-то интересные идеи, — говорит Оксана. — *Тогда никто не задумывался о том, чтобы лирика была вдохновлена реальными событиями, гораздо проще было исполнить какую-нибудь "качающую" поп-песенку с незамысловатыми текстами. Теперь я об этом жалею, так как многие, увидев меня в том образе, решили, что я действительно такая пустышка. И теперь мне только остается кричать: "Я не такая! Я выросла, я изменилась, я прогрессирую!"*

А "Краски" действительно прогрессируют. Так, 27 апреля они будут представлять Беларусь в Роттердаме (Голландия) на ежегодном шоу *"Fox Kids Planet Live"*, организатором которого является всемирно известный детский телеканал *"Fox Kids"*.

"Краски" станут первым белорусским участником шоу за все время его существования. Не последнюю роль в приглашении "Красок" сыграло успешное осеннее европейское турне, во время которого они дали ряд концертов в Германии и Голландии.

Условия *"Fox Kids Planet Live"* строгие — каждый участник должен исполнить две песни на английском языке. Ответственность более чем серьезная, особенно, если учесть, что "Краски" окажутся на одной сцене с мировыми поп-звездами — *Atomic Kitten, Liberty X, Blue, The Cheeky Girls, Billy Crawford, Gareth Gates* и многие другие.

www.westrecords.by

АМБИЦИИ

Проберется ли Егоров сквозь тернии к звездам?

В конце прошлого года в одной из минских типографий вышла книга ***"Звезды и тернии генерала Егорова".*** *В ней экс-министр внутренних дел Беларуси, экс-председатель КГБ Беларуси, а ныне — депутат Палаты представителей генерал-полковник* **Владимир Егоров** *пытается проанализировать прожитое.*

Министр обороны Л.Мальцев, председатель КГБ В.Егоров и министр внутренних дел Ю.Захаренко на заседании совместной коллегии. Июль, 1995 год. Фото из книги.

В обращении к читателям Егоров пишет: ***"У меня не было возможности самому написать это повествование. Я благодарен своему бывшему помощнику, полковнику милиции Михаилу Харитонову, который был рядом со мной в течение всего периода моей службы министром внутренних дел Беларуси, взявшему на себя труд записать и подготовить к печати то, о чем мы говорили во время не таких уж и частых встреч. Этим и объясняется выбор не совсем обычной формы подачи материала...".***

В "Звездах и терниях" много критики звучит в адрес бывшего госсекретаря Совета безопасности **Геннадия Данилова**. Мол, кадры на ключевые государственные должности Геннадий Ильич подбирал по принципу личной преданности. На профессионализм не смотрел. Кстати, о сегодняшних нередких кадровых перестановках в книге нет ни слова.

Как известно, на первых президентских выборах Егоров был доверенным лицом **Станислава Шушкевича**. Станислав Станиславович говорит, что Егоров всегда казался ему достойным генералом, но он изменил к нему отношение после того, как Владимир Демьянович накануне минувших парламентских выборов якобы заявил о том, что некоторые депутаты не так преданны А.Лукашенко, как хотелось бы... Егоров утверждает, что подобных заявлений никогда не делал. И в книге пишет, что ***"не избегал ответственности, не искал лазеек, теплых и спокойных должностей".***

С журналистской точки зрения в "Звездах и терниях" нет ни сенсационных откровений, ни скандальных фактов. Даже о своей отставке с поста министра внутренних дел Егоров пишет крайне дипломатично. Хотя в одном из своих недавних интервью честно признался: ***"Моя ошибка в том, что не проявил должного мужества или бдительности и не взял письменного указания у генпрокурора на арест литовских коммунистов. За что и был освобожден от должности министра внутренних дел Беларуси. Обиднее всего, что освободили от должности в результате интриг, а не за упущения в работе...".***

"Просто еще время не пришло обо всем рассказывать", — говорит Владимир Демьянович. И в предисловии к книге обещает, что ***"в дальнейшем намерен обратиться к жанру мемуарной литературы и на основе данной публикации написать книгу воспоминаний. Честное слово, мне есть о чем поведать".***

Марина КОКТЫШ.

ПЕРСОНА

Вальжына ЦЯРЭШЧАНКА:

«Не люблю, калі мяне выхоўваюць...»

Мне давялося слухаць песні ***Вальжыны Цярэшчанка*** *не толькі на прэстыжных фестывалях і ў шыкоўных канцэртных залах, але і на вяселлі майго сябра, беларускага крытыка і паэта Вітаўта Мартыненкі. Вальжына была сяброўкай нявесты і згадзілася праспяваць некалькі песень для маладых. Не яе віна, што шлюб гэты аказаўся нетрывалым. Затое трывалымі засталіся ўражанні ад голасу і выканаўчай манеры Вальжыны Цярэшчанка: назаўсёды ў памяць урэзалася гранічная шчырасць і пранікнёнасць, меладычнасць яе песень. А яшчэ — магічнае ўменне наладзіць кантакт са слухачамі: яе песні п'янілі больш, чым віно.*

За тыя гады, што мы не бачыліся, Вальжына стала больш прагматычнай. Так яна сама гаворыць.

— У працы і ў штодзённым жыцці я стала больш рэалістычнай і прагматычнай, хаця лічу, што прагматызм — рыса моладзі, — гаворыць Вальжына. — Але я ўжо даўно лічу сябе не такой маладой, і таму мяне заўсёды цікавяць канкрэтныя рэчы: заробак, умовы працы...

— Дарэчы, аб працы. У продажы нядаўна з'явіўся Ваш сольны альбом *"Хтось крануўся крылаў..."*. Якія думкі Вы хацелі б данесці да слухачоў гэтай кружэлкай, і што для Вас асабіста значыць гэтае выданне?

— Акрамя звычайных прыхільнікаў бардаўскай песні гэты дыск можа быць карысны для настаўнікаў-філолагаў пачатковых класаў. Гэты альбом, на мой погляд, нясе адбітак асветніцтва. Безумоўна, некаторыя песні былі запісаны і на ранейшых касетах, але на дыску яны выразна лепшай якасці. Увогуле, у плане якасці гэты дыск — новы прафесійны ўзровень. Думаю, гэты альбом будзе карысны для тых, хто хоча данесці беларушчыну да дзяцей. Не дзеля нейкага абстрактнага патрыятызму, а проста дзеля нармалёвага жыццеасэнсавання.

У нас вельмі багатая музычная спадчына. У кожным рэгіёне нашай краіны маецца багаты культурны пласт. Беларусь павінна мець свой музычны твар. Часам бывае вельмі крыўдна за нас, калі бываеш, напрыклад, у Латвіі. Латышы самадастатковыя. У іх гучаць усе стылі, і ўсё — сваё. Адсюль у іх няма патрэбы слухаць штосьці чужое. У нас гэтага бракуе. Маёй дачцэ 18 гадоў, і я бачу, што слухаюць вакол яе... У мяне ёсць мара. Я б хацела паспяваць з кім-небудзь у самых розных стылях. Я лірык, але часам хочацца мажору...

— Частка песень з Вашага сольніка запісвалася ў Швецыі. Як Вы туды трапілі?

— Я была педагогам групы хворых на астму дзяцей, якіх запрасіла арганізацыя "Зорка надзеі". Усё падарожжа я не развітвалася з гітарай. Разам з дзецьмі мы спявалі розныя песні. І, пачуўшы мае спевы, мне прапанавалі запісаць дыск на прыватнай студыі. Далі ўсяго дзве гадзіны. Запісваліся мы ў горадзе Арнкольдсвік на прыватнай студыі Дэвіда Персона. На жаль, шведы не адрозніваюць, дзе беларуская, дзе руская, дзе ўкраінская музыка. Мы запісвалі ў першую чаргу тое, што ім падабалася, у тым ліку расійскія рамансы. На развітанне гукарэжысёр пашкадаваў, што я не спяваю па-ангельску і так хутка з'язджаю. Пра выданне кампакт-дыска ў Швецыі я нічога не ведаю, хаця ёсць людзі, якія яго бачылі. Дый шведы пыталіся наконт правоў на выданне, але ў нас былі іншыя праблемы: у нашай групе знікла дзіця. Тата, які жыве ў Швецыі, скраў свайго дзіцёнка, таму шведы перарвалі ўсе далейшыя стасункі. З гэтай прычыны я ўжо не маю кантакту з імі. Не мая віна, што так адбылося...

— Перад якой аўдыторыяй Вам прыходзіцца выступаць апошнім часам і як рэагуюць слухачы на Вашыя песні?

— Я цяпер выступаю перад самай рознай аўдыторыяй. Часам нават супярэчлівай. Публіка наколькі прыязная, настолькі і насцярожаная. Бываюць выпадкі, калі можна пачуць: "Говорите по-русски!" Мяне гэта не палохае. Я не займаюся выхаваннем аўдыторыі, бо не люблю таксама, калі мяне выхоўваюць.

Анатоль МЯЛЬГУЙ.

КУЛУАРЫ

Вокалиста «Ляписов» чуть не обокрали

Недавно второй вокалист и первый сердцеед "Ляписа Трубецкого" **Павел Булатников** вместе с женой и друзьями побывал в столичном ресторане "Караван-сараи". Результатом вечера чуть не стал серьезный минус в семейном бюджете.

В ресторане выступал цыганский ансамбль. Как известно, "Ляписы" неравнодушны к темпераментной музыке этого народа, а сам коллектив **Сергея Михалка** из-за многочисленности и шумности даже сторонние люди часто называют "табором". Но когда компания уже собралась домой, жену Булатникова окружили три цыганки и одна из них стала вытаскивать у нее из сумочки кошелек.

К счастью, артист был начеку и стал предъявлять претензии охране, которая стояла рядом. Однако та, что весьма странно, лишь равнодушно взирала на происходящее.

"Мы с другом устроили им самый настоящий скандал, и если бы не вмешательство жен, то, кто знает, могло дойти и до драки", — считает Булатников.

Как известно, "Ляписы" за себя постоять могут. Несколько лет назад к ним в поезде прицепился какой-то бандит, который, выпив в компании с музыкантами, начал их оскорблять. Когда он полез драться, лидер группы Сергей Михалок просто дал ему "быка", и пьяный "крутой" с разбитым носом был вынужден убраться восвояси.

...А Хлестова обокрали

Пару недель назад поп-певец **Алексей Хлестов** решил сделать подарок любимой девушке, купив ей котенка. Отправившись по объявлению на квартиру хозяйки животного, Алексей даже не подозревал, что его ждет...

Котенок оказался замечательный. Алексей твердо решил его купить, но, пока суть да дело, присутствовавшие в квартире племянники хозяйки успели вытащить из кармана певца кошелек со 150 долларами, предназначенными для покупки.

Музыкант не стушевался и сразу потребовал вызвать милицию, чему несчастная женщина не препятствовала — она знала, что мальчики уже стояли на учете в милиции. Для того чтобы вернуть украденное, сотрудникам Первомайского РОВД с учетом обыска, составления протоколов и т.д. понадобилось несколько часов...

«Крамбамбуля» идет на экспорт

Известная белорусская группа "Крамбамбуля" в ближайшем времени выпустит свой альбом "Каралі раёна" в Украине. Договоренность об этом была достигнута с ведущей украинской рекорд-компанией Lavina Music.

Специально для украинского релиза будет записано несколько новых песен, одна из которых прозвучит в дуэте с легендарным **Олегом Скрипкой,** лидером группы ***"Вопли Видоплясова".***

Кирилл Слука рассуждает об армии

На днях певец **Кирилл Слука** вместе с **Иваном Луценко** *(сын художественного руководителя Национального академического драматического театра имени М.Горького* **Бориса Луценко)** записали новую песню ***"Армия нужна".***

Как сообщает *"PR-агентство ActiveMedia"*, данная композиция написана по заказу.

"Но мне не стыдно говорить об этом, — признается Кирилл Слука. — Потому что в данном случае заказчиком выступало само государство. Для меня это действительно большая честь. Я рад, что *Sinagoga records production (так называется мой продюсерский центр)* с достоинством выдержал этот экзамен.

Я просто написал песню об армии. На сто процентов могу сказать, что ни в чем не слукавил и сделал свою работу профессионально и качественно. Получилась, на мой взгляд, песня-рассуждение. Потому что фразу *"Армия нужна"* можно воспринимать и как вопрос, и как утверждение. И все же *"в этом мире добра и зла нужно, чтобы армия была"*. Теперь дело за малым — выразить песню сценически. Я уверен, что она займет достойное место на музыкальном рынке".

Анна ПАВЛОВА.

Дзеля музыкі спявачка Влада ахвяруе асабістым жыццём...

Па кантракце маладая беларуская спявачка Влада ў бліжэйшыя пяць год не мае права выходзіць замуж. «Мяне гэта не засмучае, бо я па-сапраўднаму яшчэ і не кахала», — прызнаецца артыстка.

— Влада, скажыце, чаму Вы пакінулі ансамбль "Верасяты"?

— Мне хацелася пачаць сольную кар'еру. А ў Васіля Пятровіча Раінчыка ёсць іншы праект — Вікторыя Алешка. Я зразумела, што маёй сольнай творчасцю ён займацца не будзе, а мне хацелася спяваць. Таму і сышла.

— На апошняй прэс-канферэнцыі прадзюсер Сяргей Ждановіч даволі рэзка абарваў Ваш адказ на адно з пытанняў. Ён заўсёды такі дэспатычны?

— Сяргей не дэспатычны, а патрабавальны. На мой погляд, такім і павінен быць сапраўдны прадзюсер. Хваляць няхай мяне іншыя, а ён павінен гаварыць пра мае недахопы, каб я магла іх выправіць. Сяргей не дыктуе сваю волю, як можа падацца на першы погляд. Мы ўсе пытанні абмяркоўваем разам. Напрыклад, для першага альбома ён прывёз мне дзесяць песень, з якіх я выбрала толькі дзве. Так што я зусім не падобна на няшчасную спявачку, якую тэрарызуе яе прадзюсер.

— У Вашым кантракце з прадзюсерам існуе пункт, згодна з якім Вы не маеце права выйсці замуж на працягу пяці гадоў...

— Мне нядаўна споўнілася 18 год, і ў бліжэйшы час я замуж не збіраюся. А калі гаварыць шчыра, то я яшчэ і не кахала па-сапраўднаму... Я ўся ў сваёй працы.

— Што, і хлопцаў не было?

— Былі, канешне. Я не манашка, якая сядзіць увесь час дома. Хадзіла на дыскатэкі, знаёмілася. Але ў асноўным гэта былі сяброўскія адносіны.

— Паклоннікі не назаляюць?

— Я трымаю свой тэлефон у сакрэце. І рэагую вельмі насцярожана, калі мне нехта звоніць. А калі яшчэ і на хатні нумар, дык наогул "дазнанне" стану праводзіць, дзе яны яго ўзялі.

— Ходзіць шмат чутак пра Вашы пяшчотныя адносіны да Кірыла Слукі...

— У нас з Кірылам сяброўскія адносіны. Мы знаёмы вельмі даўно і з'ўляемся толькі сябрамі. Паміж намі няма нічога асабістага. Кірыл заўсёды мяне падтрымліваў: і пасля выхаду з "Верасят", і падчас працы над першым альбомам.

— Влада, а як выкладчыкі ставяцца да Вашай папулярнасці?

— Вопыт мінулых гадоў вучобы ў школе і ліцэі паказаў, што выкладчыкам ніколі не трэба казаць, што ты спявачка. Існуе, на мой погляд, памылковае меркаванне, што па гэтай прычыне ў цябе проста няма здольнасцяў да вывучэння фізікі альбо біялогіі. Таму я і не афішую сваіх дасягненняў, хаця, напэўна, некаторыя мяне і пазнаюць.

— Не думаеце, што песні, якія Вы выконваеце, не прынясуць Вам вялікай папулярнасці?

— Вопыт маіх выступленняў у клубах паказвае, што папулярная музыка зараз запатрабаваная слухачамі.

— Вашым генеральным партнёрам з'ўляецца фірма, якая выпускае вокны. Здаецца, музыка і вокны — рэчы несумяшчальныя...

— У мяне заўсёды пытаюць: *"Якія адносіны ў Вас з дырэктарам гэтай фірмы?"*. Яшчэ раз адказваю: ніякіх асабістых адносін у мяне з ім няма, толькі дзелавыя. Мой прадзюсер проста прыйшоў у гэтую фірму, паставіў маю песню, і яны зацікавіліся...

— Скажыце: дзеля паспяховай кар'еры Вы гатовы ахвяраваць чым заўгодна?

— Самае галоўнае — не ісці па чыіхсьці галовах і не спыняцца на дасягнутым. Зараз я ўжо ахвярую сваім асабістым жыццём. Я не хаджу ў клубы, прапускаю дні нараджэння сяброўак з-за канцэртаў, не сустракаюся з хлопцамі. А што будзе далей, чым яшчэ прыйдзецца ахвяраваць, паглядзім...

Марыя РУСАКОВІЧ.

Дасье

Упершыню на сцэне Влада з'явілася ў 6 год, адразу стаўшы "Надзеяй" конкурсе "Тэлебом". Потым быў чатырохгадовы вопыт работы ў ансамблі "Верасяты" пад кіраўніцтвам Васіля Раінчыка.

З 2001 года Влада займаецца сольнай кар'ерай, яна лаўрэат Міжнароднага фестывалю краін СНД і Балтыі ў Маскве.

Па выніках 2002 года беларуская спавачка атрымала "Прыз глядацкіх сімпатый" на тэлефестывалі "Хіт-момант".

Напрыканцы мінулага года выйшаў у свет яе першы альбом пад назвай "Новая гісторыя".

Зараз рыхтуецца да выхаду яе першы кліп на песню "Не торопись".

«Монтевидео» от «J МОРС»

Пару дней назад белорусская группа *"JМОРС"* презентовала свой новый альбом "Монтевидео". Выпустила его компания *West Records.* В поддержку альбома на одноименную песню снят клип.

"Белгостелерадиокомпания еще в прошлом году хотела начать производить собственные клипы, — говорит режиссер "Монтевидео" **Анатолий Вечер.** — *Когда появилась радиостанция "Радиус FM", мы договорились, что будем снимать клип на ту композицию, которая, по итогам их исследований, станет лучшей. Всю эту акцию мы назвали "Лучшему аудио — лучшее видео". Я рад, что первая композиция — это действительно композиция, на которую можно и нужно снимать клип. Кстати, была потрясающая штука! Когда на "Радиусе" играла "Монтевидео", я подумал: "Было бы классно, если бы именно эта песня победила!" Прошло буквально полчаса, мне позвонил продюсер "Радиус FM" и сказал, что победила песня "Монтевидео". Я вообще человек не суеверный, но это совпадение на меня давит — я понимаю весь груз ответственности! Тем более, я большой поклонник "JМОРС", обожаю эту команду!"*

Как выяснилось, Первый Национальный канал намеревается каждый месяц снимать по клипу.

"Не факт, что каждый раз режиссером буду я, — продолжает Анатолий. — *Возможно, режиссеры будут меняться. Как сказал наш генеральный продюсер Владимир Максимков, он не хочет, чтобы все клипы были близнецами. Руку надо менять. Дай Бог, чтобы за год у нас получилось 12 клипов. Возможно, потом мы устроим какую-то презентацию.*

Обычно под каждый свой клип я имею четкую раскадровку. Но "Монтевидео" — песня, которая не требует завернутого сюжета. Я считаю, что в ней главное — аудиотрек, и наша задача — его не испортить. Мы просто снимали разные планы актрисы, музыкантов. Сюжет как бы есть, но каждый должен понять его по-своему..."

Роль главной героини клипа исполнила **Галина Якубовская,** студентка 2-го курса Белорусской государственной академии искусств.

Евелина КРУПЕНЬКИНА.

На фото: *режиссер клипа Анатолий Вечер, актриса Галина Якубовская и лидер группы "JМОРС" Владимир Пугач.*

АПАВЯДАННЕ

Васіль ГРОДНІКАЎ

Ікона на чорным граніце

Дарагі і любы мой Алесік!

Цябе, напэўна, здзівіць і збянтэжыць гэты ліст. Я напрыканцы жыцця вырашыла прызнацца табе ў першай, хоць гэта нават і ў маім становішчы і ўзросце зрабіць жанчыне дужа нялёгка. Хацела раскрыць табе гэтую тайну гадоў дваццаць пяць таму, але не паспела... Я не магу больш насіць яе ў сэрцы. Яна не давала і не дае мне спакою па сённяшні дзень. Я пачала кахаць цябе яшчэ з восьмага класа, калі ты толькі перайшоў у нашу школу. Пра гэта ніхто не ведаў і, як мне падаецца, нават не здагадваўся. І не твая віна ў тым, што наша каханне (а можа толькі маё?) засталося такім цнатлівым. Віна — мая. Таму што па характары (а можа, гэта вынік майго выхавання) я вельмі непрыступная, ганарыстая, зашпіленая на ўсе гузікі. [illegible]

[illegible]

[illegible] партрэт. Аказалася, што ты пісаў яго алеем, і вада не кранула малюнак. А партрэт аказаўся сапраўды цудоўным. Пасля "купання" ў возеры карціна выглядала вельмі рамантычнай: ранішняя смуга, вельмі выразны, трошкі палахлівы твар і размытая, загорнутая ў шэры вэлюм туману жаноцкая постаць... Як мне тады захацелася расцалаваць цябе быццам бы ў знак свайго даравання за тваё "хуліганства". А я стаяла перад табой і толькі ўсміхалася. І ні слова ўдзячнасці, ні слова пахвалы... Дурніца!

Я і сёння берагу гэтую карціну не толькі як твой падарунак, а як адзін з тваіх шэдэўраў. Я ледзь не штодня дастаю той партрэт, разглядваю яго, успамінаю ўсё да драбніц і мне ўсякі раз ад гэтага становіцца надзвычай хораша. Я нікому яшчэ не паказвала карціну. Лічу, што гэта наша з табой тайна... Глянуў бы ты сёння на сваё колішняе тварэнне... Я ўпэўнена: ты б палічыў гэты партрэт сваім самым лепшым творам.

На выпускным вечары, перад нашым расставаннем, я была настолькі закаханая ў цябе, што гатовая была нават пры людзях, настаўніках і аднакласніках абамлець у тваіх абдымках. А ты, напэўна, згубіўшы ўсякую надзею на маю ўзаемнасць, цэлы выпускны вечар танцаваў толькі з Ліляй і, як казалі мне пасля сяброўкі, праводзіў яе дамоў. Я ведала, што ты ў апошні час сустракаўся з Ліляй, але я не думала, што гэта сур'ёзна. Я тым вечарам не вытрымала такой здрады з твайго боку і збегла з выпускнога вечара...

Ой, якімі мы былі дзецьмі, хоць нам было ўжо па васемнаццаць! У тым узросце у нас яшчэ спала прыродная інтуіцыя: ты не мог адчуць, распазнаць майго схаванага пад сэрцам кахання; я ж, хоць і моцна кахала цябе, не магла, не здолела зрабіць першага кроку насустрач. Мне вельмі часта думалася, што пра маю закаханасць ведаюць усе наўкола, акрамя хіба толькі цябе аднаго. Пры тваім з'яўленні я мянялася ў твары, чырванела, пачынала хвалявацца. Сэрца маё ледзь не вырывалася з грудзей, і мне думалася, што моцны грукат яго чуюць усе. А знешне ўсё выглядала наадварот: я была раўнадушнай, спакойнай, абыякавай, той жа непрыступнай, халоднай і пагардлівай... Ой, як мне шкада саму сябе за тыя недарэчныя паводзіны! Ну, што б мне каштавала, калі б я ціхенька ў танцы і пры сустрэчы шапнула табе на вушка: "Як я рада, што ты прыйшоў!" Можа б такія, здаецца, і нязначныя словы маглі б зварухнуць з месца нашу недатыкальнасць? І вось вынік: я і тады, і сёння згараю ад патаемнага нераздзеленага кахання. Прызнаюся табе надзвычай шчыра, як перад самім Богам: я кахаю цябе яшчэ больш, чым у юнацкія гады!

Можа і ад гэтага маё сэрца раней часу згарае на вачах. Але мая надзея жыве! Я не веру самой сабе, што, згараючы ад хваробы сама, сэрца маё ніколі не ператворыцца ў попел! Там, пакуль яно б'ецца, жыве патаемнае жаданне заўсёды быць з табой і бязмежна кахаць цябе!..

Пасля школы я спадзявалася, што ты, пасталеўшы, прайшоўшы армію і працуючы ўжо мастаком у сталічным кінатэатры, усё ж адважышся і напішаш мне. Але нечаканая жыццё зрабіла віраж. Я згубіла цябе. Маіх бацькоў запрасілі працаваць у адзін са шпіталяў Ленінграда і я вымушана была паехаць з імі. Там паступіла ў педінстытут. Пасля заканчэння працавала ў школе, а потым скончыла аспірантуру і абараніла кандыдацкую дысертацыю. У тым жа інстытуце выкладала літаратуру. Сяброўкі пісалі мне між іншым, што ты вучышся ў тэатральна-мастацкім інстытуце. Пісалі і пра твае поспехі як мастака, што пра твой талент пішуць ледзь не ўсе газеты і часопісы ў Мінску. Узрушаная і ўзрадаваная тваімі поспехамі, я напісала табе некалькі пісьмаў, але ўсё ўпёрлася ў мой характар, і я, баючыся выдаць сваё каханне да цябе, не адаслала іх. Я часта думаю цяпер: як бы я ні дакарала сябе за свой характар, за дзявочую сціпласць і цнатлівасць, я ўсё-такі частку віны ўскладваю і на цябе. Ну ты ж мужчына! Гэта ты павінен быў, калі па-сапраўднаму кахаў мяне, першым ступіць крок наперад. На той час я ўжо выспела і гатова была для цябе на ўсё!

Ужо выкладаючы ў інстытуце, да мяне заляцалася многа мужчын, былі самыя сур'ёзныя прапановы, але, калі я параўноўвала іх з табой, сэрца маё зноў пачынала дыхаць холадам. Мне ішоў ужо трыццаты год і па прыродзе сваёй жаноцкай трэба было выходзіць замуж. Страціўшы ўсялякія надзеі на цябе, я вымушана была прыняць прапанову свайго калегі выйсці за яго замуж. Праўду табе скажу: ён трошкі быў падобны на цябе. Чалавек добры, спагадлівы, у нас было шмат агульнага. Па характары ён — чалавек стрыманы, разумны і надзвычай уважлівы да мяне. Потым, як мы пажаніліся, абараніў доктарскую дысертацыю, пазней стаў прафесарам. Ён быў талантлівым вучоным-фізікам. У нас з мужам двое дзетак. Дзве дзяўчынкі. А цяпер я ўжо бабуля. Ды пра гэта ты павінен ведаць, пра што — здагадвацца. Я ж некалі расказвала табе... А вось тая адна выпадковая наша сустрэча праз дваццаць год пасля заканчэння школы, якая адбылася ў Маскве, спадзяюся, і табе засела ў памяці. Праўда, не ўсё было як у казцы, але ж... Памятаеш, мы сустрэліся на тваёй мастацкай выставе ў Політэхнічным інстытуце. Ты, убачыўшы мяне, збег ад масцітых мастакоў, абняў мяне, расцалаваў і быў бясконца рад нашай сустрэчы. Потым, як ты, напэўна, памятаеш, было шампанскае ў тваім гасцінічным нумары, кветкі, пацалункі і першае шчырае прызнанне ў каханні. Мы, ап'янелыя ад гэтай радасці, менш гаварылі, а ўсё цалаваліся, цалаваліся... Быццам тыя пацалункі былі глытком вады для падарожнікаў у пустыні. Я засталася ў цябе начаваць... Раніцой, калі мне трэба было спяшацца на цягнік, я, успомніўшы, што адбылося той ноччу, прытварылася, што разззлавалася на цябе, папракнула, што ты быццам знарок напаіў мяне шампанскім і таму я аказалася ў тваёй пасцелі. Мне было сапраўды сорамна, што я, замужняя жанчына, маючы ўжо двух дзетак, упершыню ў жыцці дала магчымасць дакрануцца да сябе чужому (здаецца, менавіта так я тады назвала цябе) мужчыне. А каб неяк апраўдацца і перад сабой і перад табой, я аплявушыла цябе і як шалёная выскачыла з твайго нумара на вуліцу, схапіла таксі і паляцела на вакзал. Там я апамяталася, пачала аглядвацца: можа і ты прыляціш на вакзал, папросіш прабачэння (хоць за што?), праводзіш мяне. Мне так хацелася выплакацца на тваіх грудзях ад такога шчасця, што навалілася на мяне адразу і гэтак нечакана. Але цябе не было. Толькі тады, калі поезд ужо крануўся, я ўбачыла цябе на пероне. Ты кідаўся, заглядваў у вокны вагонаў, і мне тады так захацелася саскочыць з поезда, ды толькі праваднiца зачыніла перада мной дзверы і строга сказала: "Праводзіны скончыліся!".

З тае пары да сённяшняга дня мы з табой не бачыліся. На тое было шмат розных прычын і абставін, усяго не раскажаш. Ды і ў тую ноч не было калі абменьвацца адрасамі... Затое пасля той сустрэчы ў мяне засталася пра цябе надзвычай цудоўная памяць. Праз пэўны час я нарадзіла сына. І бацькам яго з'яўляешся ты! Я настаяла, каб назвалі яго Алесікам. Мужу я растлумачыла, што ў нас на радзіме — гэта самае прыгожае імя, беларускае імя!

Нашаму сыну ўжо дваццаць пяць гадоў. Ён падобны на цябе як дзве кроплі вады. Толькі вочы мае і, можа, больш ласкі ў іх... Ён яшчэ нежанаты. Магчыма, будзе такі ж пераборлівы, як і ты. Ты ж, здаецца, ажаніўся пасля трыццаці. Колькі разоў жаніўся ты, я дакладна і не ведаю. Пісалі мне, што ты часта мяняў жонак. Можа, так заведзена ў мастакоў і надзвычай таленавітых асоб?

Алесік скончыў універсітэт імя Ламаносова, факультэт журналістыкі. Дасканала ведае англійскую і іспанскую мовы. Чытае і піша таксама на беларускай мове. Ягоны шэф (неяк мы з сынам былі запрошаны на прэзентацыю ягонай кнігі), адвёўшы мяне ў бок, сказаў: "Вы можаце ганарыцца сваім сынам. Ён валодае незвычайным талентам. І незалежна ад таго, кім ён стане — журналістам, пісьменнікам, літаратурным крытыкам або міністрам, ён будзе адназначна таленавітым чалавекам!". Ты ўяўляеш сабе, якое шчасце маці слухаць такія словы пра сына? Нашага з табой сына!

Я нярэдка думаю: такая імгненная сустрэча, адна кароткая летняя ноч, напоўненая нязбытнага ўзаемнага кахання, а які цудоўны плён! Няйначай, думаю я, гэта асаблівы Боскі дар нам абодвум за наша ненатоленае і нерастрачанае каханне. Сам Гасподзь паспачуваў нам!

У апошнюю сустрэчу аднакласнікаў мы збіраліся праз сорак пяць год. Я спадзявалася, што сустрэну там цябе і раскажу пра Алесіка, пра сваё каханне. Але цябе, на жаль, не было. Мне сказалі, што ты прыслаў тэлеграму з Н'ю-Йорка, дзе адбывалася прэзентацыя тваёй аўтаманаграфіі. Алесік паказваў мне адзін з амерыканскіх часопісаў, дзе быў надрукаваны артыкул пра цябе, былі здымкі тваіх работ, і сам ты, гэткі рэспектабельны, сярод слынных замежных мастакоў. У мяне ад прыемнай такой сустрэчы навярнуліся слёзы, і гэта заўважыў Алесік. "Мама, ты ведаеш яго?" — запытаў ён здзіўлена. Я кіўнула галавой. Алесік, я прыкмеціла, нешта западозрыў і штораз пытаўся ў мяне: "Адкуль ты яго ведаеш?" Як магла, я пазбягала адказу, а ён усё часцей і часцей задаваў адно і тое ж пытанне. Ён, пэўне, прыродай сваёй адчуваў тваю ў ім прысутнасць...

Напаследак я хачу табе прызнацца: у апошні час я вельмі кепска сябе адчуваю. Хвароба, якая прывязалася да мяне пасля смерці мужа, адбірае ў мяне апошнія сілы. Жыць мне засталося нядоўга. І, прадчуваючы гэта, я нядаўна паклікала да сябе сына. Застаўшыся з ім сам-насам, расказала яму гісторыю нашага (майго?) кахання і выдала тайну той самай ночы. Я яму сказала, што вінавата толькі сама, мой характар, што сама астуджвала наша каханне, тым часам як маё каханне да цябе разгаралася ўсё мацней.

Ён на першым часе разгубіўся, потым прыйшоў у сябе, доўга хадзіў па пакоі, потым вельмі шчыра, як мне падалося, сказаў:

— Мама, я разумею цябе. Разумею настолькі, наколькі дарослы сын можа зразумець сваю маці...

Потым ён выйшаў з пакоя і яго доўга не было. Хвіліны цягнуліся гадзінамі, гадзіны — суткамі. Нарэшце ён зноў зайшоў да мяне і з чырвонымі ад слёз вачыма ўзяў мяне за руку і ціха сказаў:

— Я па-добраму зайздрошчу вашаму каханню. Шкада, што яно не мела шчаслівага працягу. Не кожная жанчына здольная на такое, на што адважылася ты. Я не маю права ні асуджаць, ні апраўдваць ці вінаваціць цябе. Усяго таго ўжо не вернеш і не паправіш. Ды ці варта?.. І бацьку свайго я папракаць не стану, калі сустрэнуся з ім. Такое вызначыў вам лёс... Так, напэўна, трэба было.

Потым ласкава ўсміхнуўся і дадаў:

— Я шчаслівы тым, што я дзіця незвычайна моцнага кахання... — і абняў мяне, расцалаваў.

...Гэта мой першы і апошні развітальны ліст да цябе. Мяне хутка не стане. Я панясу сваю часцінку нашага кахання з сабой. Калі там сустрэнуся з Богам, папрашу яго, калі дазволіць, каб ты заставаўся жыць на зямлі як мага больш, дорачы сваім талентам радасць людзям, што застаюцца на зямлі. А я буду чакаць цябе там. Я — цярплівая. Я дачакаюся. Магчыма, на гэты раз Гасподзь Бог дасць нам сваё благаслаўленне назаўжды быць разам, кахаць адно аднаго так, як не давялося нам на гэтым свеце. Бывай мой любы, дарагі мой чалавек!

Навечна твая Тэрэза.

***

Пазалочанай восенню гэты ліст перадаў мне юнак у час адкрыцця маёй персанальнай выставы ў Санкт-Пецярбургу. Высокі, стройны і прыгожы юнак. Я прыняў ад яго пісьмо і жахнуўся: пасля майго імя і прозвішча ў дужках было пазначана — "перадаць пасля маёй смерці". Я адышоў у бок, прысеў на лавачку і дрыжачымі рукамі адкрыў пісьмо. Чым далей я чытаў, тым больш адчувальна нямела маё цела, нешта душыла ў сярэдзіне, невыносна балюча адгукнулася ў сэрцы. Хлынуў халодны пот. Нарэшце я абмяк, ліст выпаў з рук, я споўз на падлогу...

Вярнуўся я пад гул сірэны "хуткай дапамогі" і надрыўнага хлапечага голасу:

— Тата!.. Та-а-а-та!..

...Пасля шпіталю мы з сынам устанавілі помнік на магіле маці. Цэльны чорны граніт, а пасярод яго ў светлай рамцы мой сябра-скульптар выразаў на камені копію той карціны, для якой некалі ў юнацтве пазіравала сама Тэрэза. Шэры вэлюм накрываў жаноцкую постаць. Твар малады, прыгожы. Яна быццам ішла ў невядомасць, азіралася на нас, развітваючыся назаўжды. Высеклі на помніку імя, імя па бацьку і прозвішча. А трошкі ніжэй — пучок з трох галінак папараці. А ўнізе рысай у цвёрды граніт легла яшчэ адна галінка папараці з набухлым, але не распушчаным бутонам...

Крыжаванка

Рыска каля нумара абазначае пачатак слова, якое трэба пісаць па стрэлцы гадзінніка.

1.Німфа-чараўніца ў старажытнагрэчаскай міфалогіі. 2.Жонка цара. 3.Лірычны верш або музычны твор, прасякнуты журботным настроем. 4.Месца згібу рукі. 5.Адукаваная незамужняя жанчына ў Старажытнай Грэцыі, якая вяла свабодны спосаб жыцця. 6.Металічны прадмет, які мае форму акружнасці. 7.Грашовае або іншае матэрыяльнае заахвочванне. 8.Тата. 9.Народны паэт, вершы якога перакладаюцца на музыку. 10.Драпежны звярок з каштоўным футрам бурага колеру. 11.Жанчына, якая даглядае дзяцей у сям'і. 12.Рыба з кароткім целам, водзіцца ў вадаёмах з ілістым дном. 13.Дрэва або вялікі куст сямейства вярбовых. 14.Кожная з дачок у адносінах да іншых дзяцей гэтых жа бацькоў. 15.Чалавек, які ў вольны час займаецца чым-небудзь не для заробку, а па ахвоце. 16.Збор гасцей з пачастункам. 17.Кавалак жалезнай руды, здольны прыцягваць стальныя прадметы. 18.Мужчына, які жэніцца, з пачатку вясельнага абраду да заканчэння вяселля. 19.Вялікая маса снегу, якая звальваецца з гары. 20.Паўхмызняковая расліна з салодкімі чырвонымі ягадамі. 21.Рад аднолькавых металічных звёнаў, паслядоўна злучаных адно з адным. 22.Герой многіх чарадзейных беларускіх казак, легенд, які валодае незвычайнай сілай. 23.Аматар і знаток дэлікатэсных страў. 24.Кустовая расліна з белымі кветкамі і чырвонымі гаркаватымі ягадамі. 25.Дэсертнае вінаграднае віно. 26.Знешні контур аб'екта ў архітэктуры і скульптуры. 27.Вершаваны твор на легендарную ці гістарычную тэму. 28.Згуба чаго-небудзь, знікненне каго-небудзь. 29.Публічны ўрачысты абед. 30.Міфічны старажытнагрэчаскі цар, які быў асуджаны багамі на вечныя мукі за тое, што ўкраў у іх амброзію і нектар. 31.Частка круга. 32.Прыстасаванне для прасейвання сыпучых рэчываў. 33.Занятак, дзейнасць. 34.Прыбудаваная да дома пляцоўка з дахам. 35.Старажытнарымская багіня кахання. 36.Металічны грашовы знак. 37.Свойская птушка, якая вельмі зычна спявае. 38.Верхняе адзенне, якое каталіцкае духавенства носіць па-за службай. 39.Бог мора ў старажытнарымскай міфалогіі.

Склаў Анатоль ЦУРЫКАЎ.

Адказы на крыжаванку, надрукаваную ў № 35

1.Кукушка. 2.Пустота. 3.Лопата. 4.Косуля. 5.Царапка. 6.Гадалка. 7.Зараза. 8.Ватага. 9.Бабочка. 10.Салазки. 11.Пасека. 12.Калоша. 13.Скворец. 14.Уклейка. 15.Радуга. 16.Нагота. 17.Величие. 18.Безумец. 19.Люлька. 20.Дюжина. 21.Заговор. 22.Мальчик. 23.Заноза. 24.Жалоба. 25.Волдырь. 26.Колокол. 27.Жертва. 28.Бездна. 29.Доброта. 30.Восторг. 31.Статья. 32.Стирка.

Са святам Вясны!

Дарагія жанчыны!

...Невыпадкова гэты дзень адзначаецца ўвесну. Вясна ў прыродзе і жыцці чалавека — гэта абуджэнне, абнаўленне, надзея. ГА "Таварыства беларускай мовы імя Ф. Скарыны" шчыра віншуе Вас, мілыя суайчынніцы, са святам вясны 8 Сакавіка. У працяг традыцыі гэтага Дня, які дастаўся нам з мінулага, мы схіляемся перад яе вялікасцю Жанчынай і жадаем вам, вашым сем'ям, сябрам моцы і шчасця, радасці і дабрабыту, плёну і здзяйснення ўсіх задумаў, Мараў.

Жанчына-маці не толькі ахоўніца сваёй сям'і, але і захавальніца роднай мовы. Невыпадкова, калі мы гаворым пра нашую мову, з любасцю называем яе матчынай.

Дарагія матулі і бабулі, дзяўчынкі, дзяўчаты і маладзіцы! Хай заўсёды з вашых вуснаў гучыць і набірае моц найпрыгажэйшае, мілагучнае роднае слова. Хай палоніць яно душы і сэрцы тых, хто побач з вамі. Пачуйма яго ў перазвоне веснавых ручайкоў, у вясёлых птушыных спевах ды ў гомане беларускіх лясоў.

Прынята на Сакратарыяце ГА "Таварыства беларускай мовы імя Ф.Скарыны".

КАНЦЭРТЫ

Зоркі для любімай

Хутка — 8 Сакавіка. Жанчыны ўпрыгожваюцца, а мужчыны ламаюць галаву над тым, які падарунак прыпадпесці сваім каханым. Тыя, хто больш уважлівы да сваіх жанчын, ужо набылі білеты на канцэрт "Усе зоркі для любімай", што адбудзецца 6 сакавіка ў Канцэртнай зале "Мінск".

Гэты канцэрт знамянальны тым, што ў ім прымуць удзел ансамбль "Камерата", які з усіх музычных інструментаў выкарыстоўвае толькі адзін — свой голас, і група "Чистый голос". Хто чуў выступленні гэтых творчых калектываў, не сумняваюцца, што яны адны з лепшых. Шкада толькі, што ў Мінску яны выступаюць рэдка. Таму прапануем хуценька кінуцца на пошукі білетаў, тым больш што набыць іх вельмі цяжка.

Наталля ГУСЕВА.

КРИМИНАЛ

Ох, этот нож...

Осенним вечером житель микрорайона "Волотова" областного центра Василий Иванчиков пригласил друзей выпить в... отгороженном от лестничной площадки тамбуре, прямо у дверей своей квартиры. Домой не повел — побоялся гнева супруги.

Вскоре зашел с друзьями и хозяин соседней квартиры. Что помешало общению двух компаний, теперь никто вспомнить не может. Запомнилось только, что Василий заскочил в свою квартиру и сразу вернулся с кухонным ножом. Удар ножом в живот одному из гостей соседней компании привел к причинению тяжких телесных повреждений, опасных для жизни.

Теперь отец двоих несовершеннолетних детей отстранен от их воспитания на пять лет, которые проведет в исправительной колонии усиленного режима. По приговору суда Железнодорожного района Гомеля виновник возместит 560 тысяч рублей, затраченных на лечение потерпевшего в больнице.

8 лет дети не увидят отца

Нигде не работающий 33-летний гомельчанин Сергей Коваленко занялся реализацией марихуаны и амфетамина. Торговые сделки происходили как на улице Свиридова, так и в квартире наркодилера. Вполне естественно, что криминальное занятие не ушло от внимания соответствующих служб. В конце прошлого года при реализации партии наркотического средства и психотропного вещества его задержали с поличным.

За подобные действия законом предусмотрена уголовная ответственность в виде лишения свободы на срок до двенадцати лет.

Представший перед судом Железнодорожного района Гомеля отец двоих малолетних детей заработал далеко не максимальный срок — всего восемь лет изоляции в исправительной колонии усиленного режима.

Михаил ОГОНЬКОВ.

5

сакавіка

ПЯТНІЦА

Усх. 6.49 Зах. 17.55

Даўж. дня 11.06

Поўня 7 сакавіка

Сёлета спаўняецца **65 гадоў** з часу заснавання Дзяржаўнага польскага тэатра БССР і Дзяржаўнага польскага тэатра лялек БССР у г. Гродна (1939—1941)

Пятница, 5 марта

БТ

07.00, 08.00, 09.00, 10.00, 11.00, 12.00, 13.00, 14.00, 15.00, 16.00, 17.00, 18.00, 19.00, 23.00 Новости.
07.05, 07.35, 08.10, 08.35 "Доброе утро, Беларусь!".
07.30, 08.30 "Деловая жизнь".
08.45, 14.45, 16.45 "Моя страна".
09.15 Сериал **"Мерлин Монро".**
10.05 "Светские хроники-2". Сериал.
11.05 "Богатые и знаменитые". Сериал.
12.10 Комедия **"Фрэнч канкан".** (Франция).
14.05 "Все нормально, мама!".
15.10 Сериал **"Студенческая жизнь".**
16.05 "5x5".
17.10 "Звездный дождь".
18.05 "Главная роль Татьяны Дорониной".
18.25 Мелодрама **"Вокзал для двоих".** Мосфильм.
20.00 "Деловая жизнь".
21.00 "Панорама".
21.50 "Портреты современников. Александр Шилов".
22.00 Комедия **"Перекрестки".** (США, 2002 г.).
23.45 Боевик **"Джонни Мнемоник".** (США-Канада).

ОНТ

07.00, 09.00, 18.00, 20.30, 00.00 Наши новости.
07.05 "Наше утро".
09.05 Сериал **"Клон".**
09.55 Сериал **"Отель исполнения желаний".**
10.40 "Дом".
11.25 Сериал **"Твинисы".**
15.00 "Город женщин".
16.00 Сериал **"Берег мечты".**
16.50 "Большая стирка".
18.10 "Дом".
18.55 "Поле чудес".
20.00 Время.
21.00 "Фабрика звезд-4".
22.30 Что? Где? Когда?
00.15 Комедия **"Женщина в красном".** США. 1984.

РОССИЯ

07.45 Сериал **"Тайны следствия-3".**
08.50 "Короткое замыкание".
09.50 Вести. Дежурная часть.
10.00, 16.00, 19.00 Вести.
10.20, 19.30 Местное время. Вести-Москва.
10.50 Мусульмане.
11.05 Сериал **"Женщины в игре без правил".**
16.10 Мой серебряный шар.
17.05 Сериал **"Главные роли".**
18.00 Комната смеха.
19.50 Спокойной ночи, малыши!
19.55 Кривое зеркало.
22.45 Драма **"Инстинкт".** (США, 1999 г.).

ЛАД

06.30 Euronews.
08.00, 14.00, 20.00 Новости.
08.10 "Мгновение вечности".
08.30 "Другие танцы".
08.35 Сериал **"Проклятый уютный дом".**
09.35 "Свет далекой звезды. Геннадий Цитович".
10.05 "Между нами, женщинами".
10.30 Сериал **"Грешная Анхелика".**
11.15 "Обычный необычный день".
11.45 Сериал **"Большая перемена".**
12.55 "Обычный необычный день".
13.20 Мультфильмы.
14.10 "Время кино".
15.05 "Учительская".
15.15 "Эх, анекдот, анекдот".
15.30 Киноповесть **"Потому что люблю".** (Беларусьфильм).
16.55 "Москва-Минск".
17.10 Сериал **"Мемуары Шерлока Холмса".**
18.05 "Между нами, женщинами".
18.25 Мелодрама **"Здравствуй, грусть".** (Франция, 1997 г.).
20.15 "Колыбельная".
20.30 "Дела семейные".
21.15 Сериал **"Грешная Анхелика".**
22.05 Сериал **"Проклятый уютный дом".**

НТВ

09.00, 11.00, 16.00, 18.00 Сегодня.
09.25 "Их нравы".
10.20 "Страна советов".
14.35 "Принцип домино".
16.30 Сериал **"Она написала убийство".**
17.35 Протокол.
18.35 "Свобода слова".
19.50 Сериал **"Свободная женщина-2".**
21.05 Фильм **"На секретной службе Ее Величества".** (Великобритания).

СТВ+RenTV

06.15, 18.00 "Минщина. Люди, события, факты".
06.25 "Пауэр рейнджерс, или Могучие рейнджеры". Сериал.
06.50 "Близнецы судьбы". Мультсериал.
07.30, 13.30, 16.30, 19.30, 22.45 "24 часа".
07.50 "СТВ-спорт".
08.05 "Минск и минчане".
08.20 "Технология".
08.35 "Автопанорама".
08.55 "Театральные истории".
09.10 Остросюжетный фильм **"Посланник королевы".** (США, 2000 г.).
10.50 "Эти эксцентричные люди". Док.фильм.
11.30 Док.фильм "Светлана".
12.00 "Час суда".
13.00 "Приговор приведен в исполнение". Док.фильм.
13.50, 18.30 "Домик с собачкой". Сериал.
14.45 "ОБЖ, или Оценки Будут уЖасны". Сериал.
15.15 "Рыцари света". Мультсериал.
15.40 Мультфильмы.
16.20 "Тема дня".
17.00 "Классика юмора".
18.15 "Светская хроника".
20.00 "СТВ-спорт".
20.15 "Минск и минчане".
20.25 "Добрый вечер, малыш...".
20.40 "Автопанорама".
20.55 Комедия **"Марихуана".** (США, 1998 г.).
23.05 "Технология".
23.15 "Реактивный бокс".
23.40 "Новости СНГ".
23.55 Мелодрама **"Конец романа".** (США, 1999 г.).

8-Й КАНАЛ

17.30 "Мультпарад" от "Бюргера".
17.45 "Ревность". Худ.фильм.
19.10 "К-видео" — "Топ-8".
19.30 Сериал "Приключения Шерлока Холмса". "Сокровища Агры". 2-я серия.
20.45 "Вечарніца".
21.00 "Региональный репоратаж".
21.10 Фантастический триллер **"Вирус".**

ТВ ЦЕНТР

04.45 "Настроение".
07.45 Газетный дождь.
07.55 "Страсти по Саломее". Сериал.
08.45 "Приключения мага". Сериал.
09.40 Телемагазин.
10.00, 13.00, 17.00, 18.50, 21.00 События. Время московское.
10.15 Телеканал "Дата".
11.05 Романсиада-2003.
11.55 Денежный вопрос.
12.10 Петровка, 38.
12.30 Деловая Москва.
13.15 "Инспектор Кресс". Сериал.
14.30 "Неприрученная Африка".
15.00 Регионы: прямая речь.
15.30 Каля-маля.
16.00 "Тайны Ниро Вульфа". Сериал.
17.15 "Приглашает Борис Ноткин".
18.00 "Разлученные". Сериал.
18.55 Пять минут деловой Москвы.
19.00 "Приключения мага". Сериал.
20.00 Петровка, 38.
20.25 Выборы-2004.
21.40 "Народ хочет знать".
22.30 Времечко.
23.00 25-й час. События. Время московское.
23.25 "Пиры Валтасара, или Ночь со Сталиным". Худ.фильм. (Россия, 1989 г.).
00.50 Мода non-stop.

EUROSPORT

09.30 Футбол.
10.30 Легкая атлетика.
14.30 Футбол.
15.30 Легкая атлетика.
17.00 Биатлон.
17.45 Лыжная гонка.
18.45 Легкая атлетика.
19.30 Легкая атлетика.
21.30 Самый сильный человек.
23.30 Экстремальные виды спорта.
01.15 Теннис.

Адрас рэдакцыі:

220030, Мінск, вул.Энгельса, 34а.
Прыёмная: (017) 206-68-71.
Тэл./факс рэкламнага аддзела: 206-69-04, 206-69-06.
E-mail : nv@promedia.by
http://nv.promedia.by

Індэкс 63222.

Заснавальнік і галоўны рэдактар Іосіф СЯРЭДЗІЧ

У сувязі з адсутнасцю магчымасці рэдакцыя матэрыялы не рэцэнзуе і не вяртае, права ўступлення ў перапіску пакідае за сабой. За інфармацыю, размешчаную ў рэкламных аб'явах, рэдакцыя не адказвае. Могуць друкавацца матэрыялы, у якіх пазіцыя аўтараў не падзяляецца газетай. Пасведчанне аб рэгістрацыі перыядычнага выдання №246 ад 10 кастрычніка 1996 г. (пасведчанне аб дзяржаўнай рэгістрацыі №224 ад 6 сакавіка 2000 г.). Нумар газеты аддрукаваны з дыяпазітываў заказчыка на ААТ «Красная звезда», 220073, г.Мінск, 1-ы Загарадны завулак, 3. Падпісаны ў друк у 15.00. Аб'ём 2 друк. аркушы. Тыраж: 27 730 экз. Заказ № 601.